Digitized by Google

Digitized by Google

R. 7C1 06

ARRÁN DE TERRA

DRAMA D'ÀNGEL GUIMERÁ

Google

Digitized by Google

ARRÁN DE TERRA

Digitized by Google

Digitized by Google

ARRÁN DE TERRA

Digitized by Google

Digitized by Google

ANGEL GUIMERÁ

ARRÁN DE TERRA

DRAMA ORIGINAL EN TRES ACTES Y EN PROSA

Estrenat en llengua italiana en lo TEATRE DE NOVETATS de Barcelona la vetlla del 26 de Mars de 1901, ab lo títul de *Scivolando sulla terra.*

2304

BARCELONA
IMPREMPTA LA RENAIXENSA
1901

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

Digitized by Google

Ningú podrá traduhir, representar ni reimprimir aquesta producció, sense permís de son autor.

D. Joan Molas y Casas, qual despatx se troba en lo carrer del Hospital, número 12 y 14, pis segon, es l' únich encarregat d' aquesta obra, y ab ell deurán entendres tots los teatres y societats que vulgan representarla.

Quedan reservats tots los drets.

Digitized by Google

PERSONATJES

PIA MUNDA.	RAFEL.
FELICIA.	PEPET.
ANTONIETA.	SALVADOR.
ROSA.	GERONI.
RAMÓN.	TOMÁS.

La escena á Barcelona en la época actual.

La traducció italiana d' aquesta obra, tal com se va estrenar, va ser feta per don Antoni Grisanti y la posá en escena ab la seva companyía la insigne actriu Italia Vitaliani, gloria altíssima de la escena italiana.

Digitized by Google

Digitized by Google

Acte primer

Menjador luxós. Una porta á cada costat y altra al mitj. Es al matí.

ESCENA PRIMERA

ANTONIETA y PEPET venen disputant per la porta de la esquerra. En PEPET en mánigas de camisa, posantse la corbata.

ANTONIETA

No vuy saber res. No 'm contis res á mí.

PEPET

Pero escolta, dona!

ANTONIETA

No 'n sé res de tot aixó vostre.

PEPET

Pero déixamho esplicar!

Digitized by Google

ANTONIETA

Esplícaho á n' ella. Ves á mí qué 'm contas! A n' ella, á n' ella.

PEPET

Si jo no tinch la culpa! Si son embolichs dels companys!

ANTONIETA

Veurás: la Pia Munda m' ha encarregat que desseguida que 't llevessis t' ho digués; y jà t' ho he dit. Ab això, te 'n vas, y llestos.

PEPET

Y jo qu' he fet pera que 'm tregui de casa? Eh?

ANTONIETA

Això li preguntas á n' ella, 't dich.

PEPET

A n' ella ja li he esplicat tot aquesta nit: y l' hagues-sis sentida!

ANTONIETA

Ja us he sentit als dos, que m' heu desvetllat de mala manera.

PEPET

Y que no tenia rahó jo? Digas.

ANTONIETA

No. Ni n' has tingut may en contra de la Pia Munda: ho saps?

PEPET, *ab intenció.*

Es clar: tu contra d' ella no hi anirás may.

ANTONIETA

Qu' haig d' anar! Qu' haig d' anar! Y quina obligació té ella ab tu, veyám?

Digitized by Google

PEPET

M' es germana.

ANTONIETA

Y que no ha fet prou? T' ha pagat cent vegadas los deutes. T' ha donat diners y més diners pera tots los teus capritxos, que jo no sé com no l' has arruinada. Massa ha fet, massa.

PEPET

M' es germana 't dich.

ANTONIETA

La tonta va ser ella que 't va deixar entrar á casa, á comprométrela cada dia ab comptes per cobrar, que no sé la cara com no 't cau...

PEPET

Be, sí; maltráctam ara.

ANTONIETA

T' hagués tret al carrer avans, que prou t' haurías espavilat tot sol. Als vint y vuyt anys! Me sembla que ja tens edat de guanyarte la vida.

PEPET

Be, que t' ho ha encarregat ella que 'm renyessis?

ANTONIETA

No m' ho ha dit; sino que...

PEPET

Donchs guárdatho. Ja torno.

(Se fica al cuarto d' ahont ha sortit y l' Antonieta segueix enrahonantli desde la escena.)

ANTONIETA

Y enllesteix depressa, que no 't vol trobar aquí quan torni.

Digitized by Google

PEPET, *ve posantse la americana.*

Donchs m' hi trobará; perque no me 'n vaig que no 'm pagui 'l primer mes de la pensió. Y, veurás, encara no tinch buscada casa jo; y aquí hi deixo la roba que prou que 'm sap greu.

ANTONIETA

Ah, sí; las personas d' aquí no 't fa res deixarlas; la roba, la roba. Vés cóm ho farías si no 't mudavas vint cops al dia!

PEPET

Y á més; que me 'n vuy despedir de la Pia Munda, que es la meva germana. Y me la estimo, ho saps? Y n' hi vuy dir cuatre de frescas.

ANTONIETA

Me vols creure? Déixala estar, que si li acabas la paciencia!...

PEPET

Y la mesada, donchs, quí me la paga? Veyám, quí?

ANTONIETA

Jo, que ja m' ha deixat los diners. Y ara mateix, vaja.

PEPET

Angela!

ANTONIETA, *trayentlos d' un calaix.*

Aquí ho tens: cincuanta duros.

(Los hi dona embolicats en un paper.)

PEPET

Be m' ho podía donar en bitllets que no 'm farían nosa. Sino que aixís sembla que n' hi ha més.

Digitized by Google

ANTONIETA

Calla, calla!... Y vésten.

PEPET

Es que jo me'n haig de venjar de la meva germana.

ANTONIETA

Bueno.

PEPET

Que si ella 's pensa que m' ha de fer baixar la cara ab la vida que porta, y encara m' haig d' empassar que 'm tregui de casa, s' erra. S' erra, y s' erra.

(Asseyentse.)

ANTONIETA

Pero mireuse que m' apura aquest home! Que s' ha de venjar! Y de qué, veyám?

PEPET

De tot.

ANTONIETA

Qui va ser l' hereu de casa teva? No vas ser tu?

PEPET

Sí, pero...

ANTONIETA

A tu t' ho van donar casi tot; que era molt, ja ho saps.

PEPET

Sí, pero ja no tinc res.

ANTONIETA

Déixam dir. A la Pia Munda li van dar deu mil duros de dot quan se va casar, y llestos.

Digitized by Google

PEPET

Pero la Pia Munda ha heretat tot lo del seu marit que potser era millonari...

ANTONIETA

Y qué n' has de fer tú? Son teus aqueixos diners?

PEPET

Quan ella me 'n dona ho son.

ANTONIETA

Tu 'l que no vols es parlar de la teva fortuna.

PEPET

Es que 'ls papás me van ensenyar de gastarne. Tu ray, tu ray qu' ets hereu, á cada punt, y mirat!...

ANTONIETA

Ja tens rahó, ja, que no es teva tota la culpa.

PEPET

Ho veus, com fins tu 't posas de la meva banda?

ANTONIETA

Jo, de la teva banda, jo?

PEPET

Si no has pogut dissimularho, dona.

ANTONIETA

Que 't dich que no. Y que te 'n vagis.

(En Pepet se posa 'l barret y va á anársen.)

PEPET

Y que 't pensas que 't té voluntat á tu la Pia Munda? Pts!

ANTONIETA

Sí que me 'n té; y jo també me la estimo á n' ella. Te 'n vas, eh?

Digitized by Google

PEPET

A tu 't té á casa no perque li siguis cosina, no; perque una amiga ó altra be la ha de tenir pera que surti ab ella, y anar al teatre y per tot.

ANTONIETA

Bueno, sí, bueno.

PEPET

Y com que altras senyoras no voldrían anar...

ANTONIETA

Sí, sí, ara n' hi ha per mí. Insúltam, insúltam.

PEPET, *alsant la veu cremat.*

No t' insulto, no. Perque tu... *(Despreciatiu.)*

ANTONIETA

Ves, noy, ves. Tinch molta feyna.

(Ella va á sortir per la porta de la dreta.)

PEPET

Escolta...

ESCENA II

ANTONIETA, PEPET, ROSA y RAFEL

ROSA, *de la porta del mitj.*

Senyora Antonieta...

ANTONIETA

Qué hi ha?

Digitized by Google

ROSA

Hi ha 'l senyor Riba.

ANTONIETA

Ah, qu' entri, qu' entri. *(Surt Rosa.)*

PEPET

Ah, en Rafel! Que temps que no venía!

RAFEL, *de la porta del mitj.*

Bon día, Antonieta.

ANTONIETA

Cóm li va?

RAFEL

Qué tal? Y la Pía Munda?

ANTONIETA

Molt be *(A Pepet.)* Pero vésten.

PEPET

Y á mí, que no se 'm diu res?

RAFEL

Cóm te va, noy?

PEPET

Trempat com sempre.

ANTONIETA

La Pía Munda será aquí desseguida.

RAFEL

Fa més días que no la veig!

PEPET

Quína corbata més maca que portas!

RAFEL

Ah, sí? Ni sé quina es.

Digitized by Google

PEPET

Jo 'n tinch una per l' estil. Sino que las ratllas son grogas.

RAFEL

Donchs ha sortit?

ANTONIETA

Vegi quina casualitat: avuy mateix parlavam de vosté.

RAFEL

Sí? Qué deyan?

ANTONIETA

Jo li deya que vosté 's deu haver olvidat d' ella.

RAFEL

Vol callar, dona! He estat un mes á París.

ANTONIETA

La Pia Munda també hi volia anar á París, sino que...

RAFEL, *ab intenció.*

Ah, sí? No pas ab vosté, veritat?

ANTONIETA, *dissimulant.*

Oh, no senyor.

PEPET

Ab en...

ANTONIETA, *fentlo callar.*

Mirat qu' está per venir la Pia Munda!

PEPET

Que te l' has fet á París aquest vestit?

Digitized by Google

RAFEL

Sí, á casa en Chéffel. Olvidarme jo may de la Pia Munda! Si es la millor amiga que tinch.

(En Pepet ha tornat á n' en Rafel lo bastó que li havia pres feya una estona, y segueix examinantli 'l vestit.)

ANTONIETA

Ja s' ho pensa ella, ja. Sino que 's creya que ara vosté no més estava per la fábrica.

RAFEL

La fábrica ja va per ella sola; y fins me portan els diners á casa

ANTONIETA

Aixís sí que...

PEPET

Veyám: cuatre botons. Y 'l forro cóm es? Vihat, sí. Ara tornan á ser moda 'ls vihats per dintre. Eh noy?

RAFEL

No me 'n cuydo: aixó 'l sastre.

PEPET

Me 'n vaig á fer un com aquest. Avuy mateix, té; sino que 'ls vihats los vuy per ample.

ANTONIETA

Tu pensa ab la Pia Munda. Sents?

PEPET, *contrariat.*

Bueno.

RAFEL

A la Pia Munda, la vam coneixer tan aviat jo com lo seu marit. Vegi si ve de lluny. No sé si vosté sap que l' Enrich era 'l meu amich més íntim quan se va ena-

morar d' ella; tant, que quan se van casar, jo vaig fer de testimoni.

ANTONIETA

Ah, sí? No ho sabía. Com qu'ella may parla d'aquestas cosas.

RAFEL

Jo tampoch n' hi parlo may.

PEPET

Ara ja no 'ns n' enrecordém gayre del Enrich. *(Mitj de bròma.)* Jo no més me 'n recordo quan sento un tiro.

ANTONIETA

Jo encara era al meu poble quan la desgracia.

RAFEL

Ah, caramba!

PEPET

Y qué tal, qué tal las bicicletas á París?

RAFEL

S' ha estés l'afició d' una manera!... Se 'n troban per tot.

ANTONIETA

Encara com vosté no va procurar tréureli del cap al Enrich... Miris que matarse!... Es l' últim.

RAFEL

Es clar, sempre ho es l' últim.

ANTONIETA

Be, sí, sempre.

PEPET

Sí? Tenen forsa *salida*, oy?

Digitized by Google

RAFEL

Ves si 'n tenen, que fins la policía se 'n serveix.

ANTONIETA

Deu 'ns en guart d'un mal pensament! No li sembla?

RAFEL

Oh, es clar, afigurisi

ANTONIETA

Perque la Pia Munda no li havía faltat al Enrich. Encara que las apariencias anavan contra d' ella; aixó si.

PEPET, *á Antonieta.*

Calla. *(A Rafel.)* Jo 'n tinch una que me 'n vuy desfer, per economías, comprens? Perque qué 'n faig de duas bicicletas?

RAFEL, *burlantsen.*

Duas bicicletas tens?

ANTONIETA

Véntela, noy, véntela. *(A Rafel.)* Y qui li devía dir al Enrich que...

PEPET

Es clar que me la vench la una. Sino que no la vuy donar á cualsevol preu. *(A Rafel.)* Qué 't sembla si me l' anava á vendre á París? Qué 't sembla?

RAFEL

Y ab qué hi anirías á París?

PEPET

Ab lo carril, ay, ay! *(En Rafel riu.)*

ANTONIETA, *burlántsen.*

Y ho farías per negoci aixó?

Digitized by Google

PEPET

Ves que hi entens tu de bicicletas! Ni t' hi aguantarías. Ara es aquí la Pia Munda.

RAFEL, *rihentsen.*

Anársela á vendre á París!...

ANTONIETA, *á Pepet.*

Y encara 't trobará aquí!

ESCENA III

PIA MUNDA, ANTONIETA, RAFEL y PEPET

PIA MUNDA, *molt alegra.*

Ahont es?

RAFEL

Pia Munda...

PIA MUNDA

Gracias á Deu que se 'n recorda d' aquesta casa!

RAFEL

Y que guapa qu' está! Cada dia fa més goig, créguim.

PIA MUNDA

Y donchs qué 's pensava? Vínguim aquí, vínguim aquí. Tenim que parlar molt. *(Emportántsel á seure.)*

RAFEL

No més fa dos días que soch á Barcelona.

Digitized by Google

PIA MUNDA

Y qu' es embustero! La setmana passada 'l vaig veure... Sino qu'era lluny, que sino 'l crido.

RAFEL

Cregui que no me 'n vaig adonar.

PIA MUNDA

Oh, ja ho vaig veure! Té, Antonieta.

(Trayentse 'l sombrero.)

PEPET

Dónamel á mí. *(Li pren en Pepet.)*

PIA MUNDA, *rihent.*

Encara es aquí aquest xicot?

PEPET

Es que... veurás, es que...

ANTONIETA

Li he dit tot lo que hi ha per dir.

PEPET, *á Antonieta.*

No més faltava que 'm peguessis.

PIA MUNDA, *ab carinyo.*

Potser n' has fet massa. Pepet, te 'n vas, sents? Te 'n vas, eh, bon minyó?

PEPET, *arreglantli 'l cabell.*

Aixís. Veurás jo: aixís, aixís. *(A Rafel.)* Eh, que 'l té bonich lo cabell?

RAFEL

Sí, home, jo ho crech!

PIA MUNDA

Ja m' ho perdonas que 't renyés tant aquesta nit? Oy maco que m' ho perdonas?

Digitized by Google

PEPET

Com que m' ho deyas ab una gracia!...

ANTONIETA

Tu 'l perts, tu, á n' aquest xicot.

(Enduyéntsen lo sombrero d' ella per la porta de la dreta.)

PIA MUNDA

Qué faría, Rafel? No tinch altre germá...

RAFEL

No, si en Pepet es un bon xicot.

PEPET

Eh, que sí?

PIA MUNDA

Sino que jo vuy que travalli, que 's fassi un nom. Que no veus á n' en Rafel? Y tu en cotxe de lloguer tot lo dia!

PEPET

Sí travallaré! Creu que travallaré.

PIA MUNDA, *complascuda.*

Es que es molt aixerit en Pepet. Y, mirissel: vesteix ab una distinció!... Vina, vina: una abrassada.

PEPET

Y sí, dona.

PIA MUNDA

Y ara al carrer. Ala, ala qu' encara m' enternirías.

PEPET

Pero...

PIA MUNDA

Lo trech de casa, Rafel.

Digitized by Google

RAFEL

De per riure, veritat?

PIA MUNDA

No, no; de veras. Oy, tu? *(Rihent.)*

PEPET

Quina germana, eh?

PIA MUNDA

Pero li dono cincuanta duros cada mes.

PEPET

Me 'ls donas! Me 'ls promets per ara.

PIA MUNDA

Veurás: té 'ls del primer mes... Y aixó que comensém avuy.

(Mentres los treu d' un moble torna la Antonieta.)

ANTONIETA

Si ja 'ls hi he donat jo!

(En Pepet tot rihent ha procurat que Antonieta no digués res.)

PIA MUNDA, *enfadantse.*

Ah, si? Es á dir que m' enganyavas? *(Riu Pepet.)* Donchs ara no 'n veurás cap més: ab aixó espavilat.

PEPET

Si t' ho hauría dit, dona.

PIA MUNDA, *sempre cremada.*

No m' agrada gent embustera. *(A Rafel sentántseli aprop.)* Y encara se 'n riu!

RAFEL

Si bromejava 'l xicot.

ANTONIETA

(Si, bromejava!)

Digitized by Google

PIA MUNDA

Ja te 'n pots anar, ja. Digui, Rafel, digui.

RAFEL

Tinch moltas cosas que contarli.

PIA MUNDA, *sens escoltar á Rafel.*

Y que no t' acostis per aquí casa; perque diré que no 't deixin entrar, que no 't vuy veure al devant.

(Mentrestant en Pepet disputava ab l' Antonieta.)

PEPET

Vaja, dona, que créuret que per cincuanta duros anava á fer una mala acció!... Quédatels, quédatels!

(Agafant lo barret pera anársen.)

PIA MUNDA

Y veyám: que 'n volias fer d'aquestos diners? Jugártels, eh? Com altras vegadas, veritat?

PEPET

T' erras, veus? Tornarlos á un company perque 'm deixi en pau, que n' hi dech cent, perque ho sápigas.

PIA MUNDA, *sempre cremada.*

Y per qué no m'ho deyas? Tan estranya soch jo? Té 'ls cincuanta duros, té.

ANTONIETA

Pero dona!... *(La Pia Munda no 's fixa en ella.)*

PEPET

Y qui t' ho ha dit qu' ets estranya? Si ets la dona més bona del mon.

PIA MUNDA

Té, cincuanta.

Digitized by Google

PEPET, *agafantli la má.*

Mare de Deu y quina má més bonica que tens!

PIA MUNDA, *pegantli ab l' altra.*

Estigas.

RAFEL, *á Antonieta.*

Quin parell!

ANTONIETA

Créguiho: es boja la Pia Munda, créguiho.

PIA MUNDA, *acariciantlo.*

Estás content, fill meu? Estás content?

ANTONIETA, *cremada.*

Jo de tu li donaría tots los cent que deu.

PIA MUNDA, *rihent bonatxona.*

Vols dir?

PEPET

Y que t' ho agrahiré molt.

PIA MUNDA

Té, donchs.

ANTONIETA

Pero qué vas á fer? Qu' ets boja?

PEPET, *apartant á Antonieta.*

Déixala estar, tu!

RAFEL

(Es molt graciós aixó.)

PIA MUNDA, *contant bitllets de vint duros.*

Vint, cuaranta, xeixanta...

ANTONIETA

Massa! Si ja n' hi havías donat cincuanta!

(En Pepet se posa devant de la Antonieta.)

Digitized by Google

PIA MUNDA, *sens fixarse en l' Antonieta.*

Vuytanta, cent. Paga desseguida.

PEPET

Desseguida.

ANTONIETA, *indignada.*

Que no ho ha vist la Pía Munda, Rafel!

(En Pepet abrassa á Pia Munda.)

RAFEL, *burlántsen.*

Oh, es un ángel la Pía Munda! Es un ángel, créguim!

PIA MUNDA, *á Pepet.*

Que 'm fas mal, home.

PEPET

Adeu, Piheta meva, adeu.

ANTONIETA, *á Pepet.*

Vaja, que tancaré.

PIA MUNDA, *á Antonieta.*

No vuy que 'l renyis

PEPET, *á Rafel.*

Veus? Per anar á París á vendre la bicicleta.

ANTONIETA, *sortint ab ell.*

Sembla mentida que tan gran!... Que no te 'n donguis vergonya!... *(Pepet surt rihent.)*

PIA MUNDA, *mentres surten.*

Déixal estar, Antonieta.

Digitized by Google

ESCENA IV

PIA MUNDA y RAFEL

PIA MUNDA

Es més aixerit y graciós!...

RAFEL

Forsa que ho es.

PIA MUNDA

Y ara parlém nosaltres. Cóntim, cóntim forsa cosas.

RAFEL

De qui vol que li conti?

PIA MUNDA

De vosté, home, de vosté. Veyám: en qué passa 'l temps?

RAFEL

Ay, Pía Munda, si li digués tot!...

PIA MUNDA

Bo, en aquestas estém? Avans vosté no tenía secrets pera mí.

RAFEL

Es que ara me 'n passa una de molt séria, créguim.

PIA MUNDA

Ja ho sé: que 's pensa que está enamorat.

RAFEL

Donchs, vaja, aixó mateix.

Digitized by Google

PIA MUNDA

Donchs no es veritat: veu? Vosté no está enamorat.

RAFEL

Que no ho estich? Si no sab de quí 's tracta, ni qué hi ha en tot aixó.

PIA MUNDA

Sé lo principal: que vosté no 's pot enamorar.

RAFEL

Y per qué?

PIA MUNDA

Perque nó. Perque aquí dintre no hi té gran cosa vosté. *(Senyalant lo cor.)* Anar darrera d' una... senyora ó d' una noya, aixó sí. Gastar forsa per ella; endúrsela, si pot, aquí y allá y fins al cap del mon... Aixó prou. Ara, passar un mal rato per una dona, si no es cuestió de vanitat, may, may.

RAFEL

Donchs, veu? S' equivoca.

PIA MUNDA

May, aixó may.

RAFEL

Afiguris que ara fa dos mesos, vaig veure una dona per primera vegada, que passava en un cotxe tota sola...

PIA MUNDA

Casada ó soltera?

RAFEL

La més hermosa del mon... després de vosté.

PIA MUNDA

Gracias. Casada, eh?

Digitized by Google

RAFEL

Ha resultat que sí que ho es. Pero...

PIA MUNDA

Ja m' ho pensava. Y qué hi diu ella?

RAFEL

Si jo fos vanitós me creuría que 'm correspón.

PIA MUNDA

Vanitós prou: pero 'm penso... que no li correspón, vaja.

RAFEL

Y cóm ho sap?

PIA MUNDA

Perque li veig en la cara.

RAFEL

Pero 'm voldrá. Jo li asseguro que 'm voldrá. Miris, sería la primera vegada.

PIA MUNDA

Y quí es? Veyám: quí es?

RAFEL

Es elegantíssima, vesteix ab un gust esquisit. Y dich que 'm correspón perque quan la trobo 's torna tota vermella. Té un palco de segon pis al Liceo, y si jo no li agradés no faría lo que fa.

PIA MUNDA

Veyám, qué fa.

RAFEL

Agafa 'ls *gemelos*, mira de passada per tota la sala, y 'ls fixa de cop en mí, y s' hi está una estona. Després deixa 'ls *gemelos* y somriu sense mirar en lloch. *(Ella somriu.)* Pero veurá, sab que jo la estich mirant.

Digitalitat Catalana

PIA MUNDA

Es d' aquí Barcelona?

RAFEL

Rossa, hermosissima! Després de...

PIA MUNDA

Sí, després de mi: ja ho sé. Cóm se diu?

RAFEL, *confidencial.*

Donchs... L' altre dia 'ns vam trobar en una botiga del carrer de Fernando, y jo vaig triar una corbata del color qu' ella s'havía comprat una especie de cos, que no sé cóm ne diuhen vostés. Y aquella nit jo que me la trobo al Eldorado, y 'l duya; y com que jo no duya la corbata, vaig corre á casa, me la vaig posar y vaig tornar al teatro.

PIA MUNDA, *burlántsen.*

Aixó va fer per ella? Ah, quins sacrificis!

RAFEL

Esperis, esperis. Donchs ella 'm va mirar ab los *gemelos,* y al adonársen de la corbata va somriure sense apartarlos ara, mentres que jo la mirava ab los meus. Y aixís vam estar... un sigle... Qué se jo 'l temps!

PIA MUNDA

Y 'l seu marit, quí es?

RAFEL

Es un advocat jove, de molt nom, que, segons m'han dit, no 's cuyda gayre d' ella: y aixó que no més fa dos anys que son casats.

PIA MUNDA, *després de reflexionar.*

No sería pas?...

Digitized by Google

RAFEL

Qui?

PIA MUNDA

Be, que no 'm vol dir lo seu nom? Lo del advocat.

RAFEL

Endevínil. Veyám: no n' hi ha pas tants ab dona guapíssima. Es filla d' un militar que ja es mort, y sé que 's van casar molt enamorats.

PIA MUNDA

Ella ho estaría, l'advocat no. Ell no ho estava gayre.

RAFEL

Y cóm ho sab? Que 'l coneix? Qu' es amiga de vosté ella?

PIA MUNDA

L' advocat es en Ramón Alba. Ella 's diu Felicia.

RAFEL

Just. Cóm ho ha endevinat? Eh qu' es guapíssima?

PIA MUNDA

Pts, no es mala. Pero ell no s' hi va casar per amor; va ser per un punt. Va ser cosa de la familia d' ella que li va anar al darrera molt temps.

RAFEL

A vosté li deuhen haver dit aixís; pero jo sé que ell...

PIA MUNDA

Qué sab vosté, qué sab vosté! Tot s' ho pensan saber aquestos vanitosos.

RAFEL

Es que 'n puch estar ab una dona com aquesta.

PIA MUNDA

Sap qu' estich contentíssima? Sap que m' ha donat una noticia?... La més agradable que 'm podian donar en ma vida.

RAFEL

Perque estich enamorat d' aquesta dona?

PIA MUNDA, *rihent nirviosament.*

Sí; aixó mateix. Ah, que n' estich de contenta!

RAFEL

Es á dir que vosté la coneix?

PIA MUNDA

Sí y nó. La conech molt y no la conech gens... Cóm vol que li digui... *(Rihent.)*

RAFEL

Veyám, esplíquimho.

PIA MUNDA

Sap que la Providencia l' ha portat á vosté á n'aquesta casa?

RAFEL

Per qué?

PIA MUNDA

Perque haurá conseguit més vosté d' aquesta dona venintme á veure, que no pas ab la corbata y 'ls *gemelos* y tots los seus travalls. Perque, jo, vaja, jo faré qu' ella 'l vulga á vosté.

RAFEL

Sí, Pia Munda? M' ho promet?

PIA MUNDA

Sí, sí. Tinch un interés grandíssim en que vagi endevant ab ella.

Digitized by Google

RAFEL

Veyám, veyám: cóm es?. .

PIA MUNDA

No li han dit moltas vegadas que jo soch una dona que quan me proposo una cosa no reparo en obstacles? Que he donat escándols y que me 'n rich del qué dirán, y que visch... á la meva manera?

RAFEL

Per Deu, Pia Munda! Ja sé que tot son murmuracions...

PIA MUNDA

No, ara no parla franch. Vosté sap que lo que 's diu de mí... alguna vegada es veritat; sino en tot, en part. Ja ho veu, no vuy defensarme.

RAFEL

Fem una cosa? Parlém no més de la meva Felicia?

PIA MUNDA

Pero si n' estém parlant! Vaja si n' estém parlant! Veurá, coneix vosté al seu marit?

RAFEL

De tracte, no.

PIA MUNDA

Y en Ramón Alba á vosté?

RAFEL

Ni tantsols de vista.

PIA MUNDA

Es que pot haver observat que vosté persegueix á la seva dona.

RAFEL

Ca, no; perque á mí 'ls marits me fan més por que una fragata de moros.

PIA MUNDA, *rihent.*

Ah, sí? Li fan por los marits? Be, be, be. Ja l' arreglarém aquest assumpto al seu gust.

RAFEL

Es que jo may li podré pagar lo que fassi per mí...

PIA MUNDA

Sap com m' ho podrá pagar? Dihentme sempre tot lo que hi hagi ab ella.

RAFEL

Ho faré, créguiho. Pero... Me vol contestar á una pregunta?

PIA MUNDA

Sí, li respondré: ja sab com soch jo.

RAFEL

Quín interés té vosté en que jo?...

PIA MUNDA, *rihent.*

Quin interés tincn... *(Dubtant en dirli.)*

RAFEL

Sí, díguiho.

PIA MUNDA

No li diré pas, no! *(Rihent.)*

RAFEL

Es que m' ho ha promés.

Digitized by Google

ESCENA V

PIA MUNDA, RAFEL, y ANTON ETA, després RAMON

ANTONIETA

Pia Munda, hi ha en... *(Ab cert misteri.)*

PIA MUNDA

Sí? Ja es aquí? *(Mira dissimuladament á en Rafel y riu.)* Donchs, vaja, li vaig á contestar. *(A Antonieta.)* Feslo que passi.

ANTONIETA, *estranyada á Pia Munda.*

Ahont? Aquí?

PIA MUNDA, *á Antonieta.*

Sí, aquí, dona.

RAFEL

No voldría causar molestia... *(Agafant lo barret.)*

PIA MUNDA

No, esperis. Vuy que sápiga perque tinch tant interés per vosté. *(Cridant.)* Endevant, endevant.

RAMON, *sens treures lo barret.*

Ola, Pia. M' has fet fer antessala, noya.

(No se 'n ha adonat d' en Rafel.)

PIA MUNDA

Sí? Cosas de l' Antonieta.

RAFEL, *contrariat.*

(En Ramón Alba!)

Digitized by Google

RAMON

Estich més content avuy!

(Ha agafat las mans á Pia Munda.)

PIA MUNDA

Acostis, Rafel. Lo meu amich Ramón Alba. *(En Ramón s' ha descubert sorprés.)* En Rafel Segura, que 'm coneix de molts anys.

(Se saludan pero 's veu qu' están violents.)

RAMON

Servidor de vosté.

RAFEL

Servidor... *(Molt timit.)*

PIA MUNDA

Ara m' estava contant las sevas penas. Perque 'l senyor té moltas penas, encara que no ho sembli.

(En Ramón somriu.)

RAFEL

Ca, la Pia Munda que sempre está d' humor...

PIA MUNDA

Potser tu com advocat...

RAMON

Si en alguna cosa puch servirlo...

RAFEL

Moltas gracias. Pássiho bé. Pia Munda...

(Despedintse.)

PIA MUNDA

Y quina pressa! Me contava qu' está enamorat, enamoradíssim, y voldría que l' ajudessim.

Digitized by Google

RAFEL

Pero Pia Munda!...

PIA MUNDA

Consti que no es de mí, veritat?

RAFEL

No senyora; perque... no senyora...

RAMON, *burlántsen.*

No sent de la Pia Munda, li torno á repetir, y no ja com á advocat, que si en alguna cosa li puch ser útil...

(Pia Munda riu fort.)

RAFEL

No, si jo... Si son bromas de la Pia Munda. Pássinho bé.

PIA MUNDA

L' ajudaré, sent? L' ajudaré. *(Aixó dit ab serietat.)*

RAFEL

Que ho passin be. Pássinho be.

(Fuig ràpidament. Quan es fora, la Pia Munda torna á riure, burlantsen ara d' en Ramón.)

ESCENA VI

PIA MUNDA y RAMON

RAMON

Es simpátich aquest xicot, veritat?

Digitized by Google

PIA MUNDA

Forsa, forsa qu' ho es. *(Rihent encara.)*

RAMON

Sino que aquestas bromas no vuy que me las fassis.

PIA MUNDA

Quinas bromas?

RAMON

Ferme entrar haventhi aquí gent. Jo soch molt conegut y no convé...

PIA MUNDA

Que 't vegin á casa meva, veritat? *(Séria ella.)* Y á mí que 'm convé que t' hi vegin?

RAMON

Tu ets viuda, independent...

PIA MUNDA

Y tu ets casat: y la teva dona podría deixarte... Vols dir aixó, eh?

RAMON, *tirantho á broma.*

A mí lo que 'm sabría greu es que 'm deixessis tu.

PIA MUNDA

Més que la teva dona?

RAMON

Molt més. Inmensament més.

(Aixecantse pera abrassarla.)

PIA MUNDA, *no consentintho.*

No, no. Esplícamho. A quí vols més de nosaltras duas?

RAMON, *rihent.*

A tu.

Google

PIA MUNDA

No contestis tant depressa. Veyám, veyám: rumíatho.

RAMON

Veurás, no estich per tonterías. Deixemho corre tot aixó, perque avuy vinch molt alegre.

PIA MUNDA, *molt sería.*

Parlém de la teva dona.

RAMON

No m' agrada que 'n parlém d' ella.

PIA MUNDA

Donchs á mí sí.

RAMON

Parlém de tu, dona.

PIA MUNDA

Donchs bueno, de mí. Veyám: qué farías si jo t' enganyés y tingués un amant?

RAMON

Qué faría? Que 't deixaría per sempre.

PIA MUNDA

Veus, aixó ja m' agrada. Es á dir que 'm deixarías?

RAMON

Sí. Patint com un condempnat; volguentme morir de rabia. Perque jo per tu!...

PIA MUNDA

Sí, sí: ja ho sé. Y si no fos jo qui t' enganyés? Si fos la teva dona?

RAMON

Oh! La Felicia no m' enganyará may.

Digitized by Google

PIA MUNDA, *ab despreci.*

Pts! *(Tornant á la mateixa idea.)* Y si t' enganyés? Y si arribés á tenir un amant?

RAMON

Oh, la mataría. Jo t' ho asseguro que la mataría.

PIA MUNDA

A mí no 'm matarías; á n' ella sí. Veus com no m' estimas com á la teva dona?

RAMON

Més que á n' ella. Y de tal manera, que estich esperant l' hora en que 'ns hem de veure, ab una ánsia que tu no 't pensas.

PIA MUNDA

Afigúrat si ho sapigués la Felicia! *(Rihent.)*

RAMON, *contrariat.*

Pero no 'n parlém de la Felicia!

PIA MUNDA, *apartantlo.*

Ves!

RAMON

Donchs parlémne si vols. Mírat, ella moltas vegadas me cansa, m' aborreix, que no la voldría tenir aprop meu. A tu 't voldría tenir sempre al meu costat, com ara. Veus, ella avuy se 'n ha anat ab sa germana y jo n' estich contentíssim, perque 'm puch estar ab tu tot lo día.

PIA MUNDA

La teva dona se 'n ha anat? Ahont?

RAMON

A Ribas. Ara fa duas horas. Jo ho he procurat que això fos, per tu. Si t' he dit que venía molt alegre!

Digitized by Google

PIA MUNDA

Y s' estará dias á Ribas?

RAMON

Al menos, al menos quinze dias.

PIA MUNDA

Ah, que n' estich de contenta!

RAMON

Ho veus, dona, si jo t' estimo, si vuy viure per tu?

PIA MUNDA

Te quedas á dinar, veritat?

RAMON

Sí, sí; avuy y demá, y molts dias.

PIA MUNDA

Antonieta, Antonieta.

ESCENA VII

PIA MUNDA, RAMON y ANTONIETA y després ROSA

ANTONIETA

Qué hi ha?

PIA MUNDA

En Ramón se queda á dinar. Pareu taula desseguida. Desseguida, que tenim fam. Oy, tu?

(Molt alegra)

Digitized by Google

ANTONIETA

Desseguida estará.

(La Antonieta avisa á la Rosa y ab ella paran taula per tres cuberts, entrant y sortint de la escena.)

RAMON

Y després encara 't queixarás de mí!

PIA MUNDA

No, ara no. T' estimo tant, Ramón, que 't voldría per mí sola. Mirat: cóm t' ho diré? Jo he sigut molt capritxosa, pero sols he tingut una passió verdadera: la que 't tinch á tu; que no visch, ni sé lo que'm faig... Y soch capassa de tot, perque may me deixis. Soch capassa fins... de fer vilesas; de fer las dolenterías més grossas per lligarte á mi, com ara, com ara.

RAMON

Pera estimarme molt no serás may prou dolenta, créume.

PIA MUNDA

Ja 't crech, ja 't crech. Veurás, escriuré una tarjeta... Havía de sortir després y aixi no m' esperarán.

RAMON

Fes, dona, fes.

ANTONIETA, *á Ramón.*

Ay quina alegría que vosté 's quedi á dinar!

RAMON

Cregui que si pogués ser sempre...

PIA MUNDA, *escrivint.*

«Amich Rafel: Ella ha sortit cap á Ribas, vágihi vosté y bona sort.» *(Firma y la fica en un sobre.)* An-

Digitized by Google

tonieta. *(Donantli la tarjeta.)* Al porter, que hi vagi desseguida.

ANTONIETA

Hi baixo jo mateixa.

PIA MUNDA, *á Ramón.*

Ramón, ara qu' ella es fora, que no podríam tu y jo anárnosen cap á una altra banda?

RAMON

Ahont voldrias anar, ahont? Veyám?

PIA MUNDA

Allá ahont tu vulgas. Al cap del mon!

RAMON

Pero qu' ets boja? Que no hi ha res aquí dintre?

(Posant la má al cap de Pia Munda.)

PIA MUNDA

Hi ets tu aquí dintre. Jo voldría anármen ab tu á un indret ben lluny, que no tornessim may més á Barcelona.

RAMON

Y morirnos, eh? Fer los romántichs, veritat?

PIA MUNDA

No, may això. Viure, gosar. Qu' hem de viure y ser felissos! *(Van cap á la taula.)*

RAMON

Ja la farém una sortida. Jo t' ho prometo.

PIA MUNDA

Ah, sí, Ramón, sí!

RAMON

Déixamho arreglar á mí.

Digitized by Google

PIA MUNDA, *com bromejant.*

Y tantdebó que quan tornessim, ja s' hagués mort ó ja fos d' un... *(Dit á mitja veu.)*

RAMON, *suplicant, festiu.*

No vuy que 'n parlém.

PIA MUNDA, *seguint la idea.*

La teva...

RAMON, *rihent.*

No, no, que després nos barallém.

(La Pia Munda ja estará asseguda á taula.)

PIA MUNDA, *enjogassada.*

La teva Fe... *(Aturantse.)*

RAMON, *rihent.*

Que 't dich que no ho vuy!

(Va de part darrera d' ella procurant taparli la boca ab la má. Ella s' aixeca y s' hi abrassa.)

PIA MUNDA

La teva... la teva Felicia!

RAMON

Prou, prou!

PIA MUNDA

Donchs dígam que no la estimas! Que no te la estimas!

RAMON

A tu, no més que á tu. Tu, tu ets la meva dona!

TELÓ

Digitized by Google

Digitized by Google

Acte segon

Despaig d' advocat. Porta mampara al mitj, que 's tancará per ella mateixa, y altra porta á la esquerra. Es á la tarde.

ESCENA PRIMERA

SALVADOR y GERONI qu' entran per la porta del mitj.

SALVADOR

Veurás; ja ho trobarém desseguida.

GERONI

Té d'estar llest, perque avuy vens lo termini.

SALVADOR

No, si jo ja sé que ho está; si don Ramón m' ha dit que t' ho entregués. *(Busca sobre la taula.)* Ell ray, es molt cumplidor, ell; may té de solicitar prórroga, ni may está malalt quan ha de tenir una vista. Míratho: aquí está. *(Entregant uns papers.)*

Digitized by Google

GERONI

Això mateix. Veyám si 'n sortirá aquest senyor Mirambell, veyám; perque jo no sé com anirá aquest plet.

SALVADOR

Jo ho hagués de fallar! T' asseguro que no arreplegaría ni un céntim.

GERONI

Per qué?

SALVADOR

Perque això de que 'l marit demani 'ls aliments á la dona, noy...

GERONI

Be se 'n ha de separar. Ella es una cualsevol y ell ne té provas.

SALVADOR

Separarse es clar; pero no volerne res d'ella, y 'ls diners menos que tot, home. Tant se valdría!...

(Li dona un cigarro.)

GERONI

Pero si ella es la rica, y 'l senyor Mirambell quan s' hi va casar no tenia res. *(Riu en Geroni mirántsel.)*

SALVADOR

Aném, no ho defensis això.

GERONI

Y que haig de defensar, home, que haig de defensar! Y... 'l d' aquí, qué tal?

SALVADOR

Quí, don Ramón? Be. *(En Geroni somriu.)* Qué vols dir?

Digitized by Google

GERONI

Qué tal ab ella?

SALVADOR

Ab la seva dona? La té á Ribas fa días.

GERONI

Ab l' altre home, ab l' altre.

SALVADOR

També ho creus tu que don Ramón té?...

GERONI

Com que ho sé de cert. Si m' ho ha dit en Pepet Rudina. Tu 'l coneixes á en Pepet Rudina.

SALVADOR

Prou: aquell que va tant mudat y no se sap de qué viu...

GERONI

Donchs aqueixa de don Ramón es la seva germana. Si ell mateix se 'n alaba!...

SALVADOR

Prou que 'l conech á n' en Rudina: l' altre dia va ser aquí.

GERONI

Ho veus? Fins ve aquí. Deu portar recados de la seva germana.

SALVADOR

Vols dir?

GERONI

Sí, home, sí. Si m' ho ha contat punt per punt: que l' any passat se van coneixer en uns banys, que...

SALVADOR

Pero si la senyora de don Ramón es molt guapa.

Digitized by Google

ESCENA II

SALVADOR, GERONI, TOMÂS y després PEPET

TOMÂS, *per la porta del mitj.*

Lo carter ha portat aquesta carta...

GERONI

Sobre aixó de guapas no hi ha res escrit; y á més que també ho es l' altra.

(En Salvador ha pres la carta y l' ha deixada sobre la taula.)

SALVADOR, *á Geroni.*

Y la d' aquí no deu saberho? *(A Tomàs que no s' ha mogut.)* Qué hi ha?

TOMÂS

Hi ha un senyor que demana per don Ramón.

SALVADOR

Dígali que s' esperi, si vol esperarse. *(A Geroni.)* Altrament, noy, jo no m' hi fico.

TOMÂS, *al sortir se troba ab en Pepet.*

Diu que s' esperi...

PEPET, *entrant.*

Ja'ls conech, ja, als senyors. Qué tal? Cóm los hi va?

GERONI

Ola, Rudina.

Digitized by Google

SALVADOR

Don Ramón es fora, sino que 'm sembla...

PEPET

Sí, ja ho sé, ja; no pot trigar gayre.

GERONI, *á Salvador.*

Bueno, donchs, ja ho tinch tot.

SALVADOR, *á Geroni.*

Adeu, noy.

PEPET, *á Geroni.*

Home, no sabía que fos advocat.

GERONI

Faig de procurador.

PEPET

Be, tot es hú. Encara que potser un procurador m'ho sabría esplicar millor lo que tinch de fer.

GERONI

Sobres?

PEPET

Sobres que 'm caso. Y voldría que algú m' ho corrés aixó.

GERONI

Home, jo no soch un agent...

SALVADOR

Ja hi ha personas espressas que se n' encarregan.

PEPET

Es que per diners no estiguin, perque... Vostés ja deuhen coneixer la meva germana, la Pia Munda.

GERONI

Qui no la coneix!...

Digitized by Google

PEPET

Com que á Barcelona no hi ha una dona més hermosa qu' ella. *(Després de mirar cap á la porta de la esquerra.)* Quán pagarían algunas de semblarshi! Sort que qui li ha de fer justicia, ja n' hi fa, ja. No sé si m' esplico.

GERONI

Ja hi estich, ja. Lo meu amich si que...

SALVADOR

La veritat, no sé...

PEPET

Veurá, no hi ha per qué amagarho. La meva germana es independent, sap? Y l' home, en opinió meva, s' enten, no deu subjectarse may... Res, que don Ramón, en Ramón com li dihém en familia...

ESCENA III

RAMON, PEPET, SALVADOR, GERONI y TOMÁS. En Ramón entra seguit d' en Tomás á qui donará 'l barret. En Tomás sortirá totseguit per la porta de la esquerra.

RAMON

Ha vingut algú, Salvador?

SALVADOR

Ha vingut...

RAMON

Ola, Geroni. Tens la causa d'adulteri... d'en Mirambell, veritat?

Digitized by Google

GERONI

Ja me la emporto.

RAMON

Demá acaba 'l plasso de la d' aquells menors y pots venirho á buscar á la tarde.

GERONI

No passi cuydado. Estigui bo.

RAMON

Adeu, xicot. *(Surt Geroni.)* Qué més hi ha, noy?

SALVADOR

Ha vingut... lo senyor. *(Senyalantli en Pepet.)*

PEPET

Jo que soch aquí.

RAMON, *ab disgust.*

Ah, vosté? Qué vol?

PEPET

Pts, no res. Ferli á saber oficialment la noticia, que vosté se 'n alegrará molt...

RAMON, *á Salvador.*

Té, fes treure una copia d' aquest escrit. Fesho tu mateix, corre.

SALVADOR

M' hi poso desseguida. *(Surt Salvador.)*

PEPET

Donchs alló, sap? Que m caso: y com que som tan amichs vosté y... nosaltres

RAMON

Veurá, me 'n alegro; pero estich molt ocupat y no puch perdre temps.

Digitized by Google

PEPET

Es que 'm caso; y la Pia Munda...

RAMON, *ab intenció.*

Amich Pepet, aquí es lo meu despaig y aquesta es la meva casa... Comprén?

PEPET, *fent lo desentés.*

Ja ho crech! Si la reputació de vosté avuy no la té ningú á Barcelona, y la meva germana n' está més orgullosa!...

RAMON

Bueno, bueno. Pássiho be, pássiho be.

(Acompanyantlo cap á la porta.)

PEPET

Home, déximeli dir una cosa. *(Aturantse y rihent.)* Cualsevol se creuría que 'm treu de casa.

RAMON

Dispensi, pero...

PEPET

Es que aquesta falta de consideració ab mí...

RAMON

Donchs ja que vol que li parli clar, sí. Me fará 'l favor d' anársen y no venir més.

PEPET

Per qué?

RAMON

Perque no 'l vuy veure per aquí.

PEPET

No té la senyora á Ribas?

Digitized by Google

RAMON, *cremat.*

Que li he dit que no vingui més á aquesta casa. M' ha entés?

PEPET

Bueno, home, bueno; ja l' entench ara. Y massa que l' he entés.

RAMON

(Aquesta gent está abusant de mí. Ja n' hi ha un tip. Bo!)

PEPEP

Vosté hi veu molt: com que m' ha comprés desseguida!

RAMON

Tingui, tingui 'l barret.

PEPET

M' ho podia haver dit quan ha entrat que no estava per deixarme ni un céntim; y miri, tan amichs...

RAMON

Es que vosté no m' ha demanat res.

PEPET

Pero si no m' ha donat temps. Que no li he dit que'm casava?

RAMON

Es á dir que vosté venía perque jo...

PEPET

Això mateix. Ja 'ls hi tornaré. Perque 'm deixés una friolera: cent duros... ó cent cincuanta, ó doscents... *(En tant que en Ramón s' ha anat acostant á la taula, ell ha anat aumentant la cantitat; al veure que s' atura sens arribarhi, rebaixa la cantitat)* ó cent cin-

Digitized by Google

cuanta... *(Torna en Ramón á anar cap á la taula)* ó dos cents... ó... ó...

(No sap si pujar ó baixar.)

RAMON, *compta ràpidament.*

Tingui, tingui. Aquí te doscents duros.

PEPET

Gracias. Me fa un gran favor; perque avuy es lo benefici d' ella; y afiguris si jo no li regalava una joya. Será mesquina, es clar...

(Mirant cap al lloch d' hont ha tret los bitllets.)

RAMON

Pássiho be, pássiho be.

PEPET

També li vuy cubrir la escena de violetas perque es una tiple angelical. Afigúris, li sap greu fer «Al agua patos»!

RAMON

Sí, sí, obsequihila, obsequihila.

PEPET

Y com que ara no se 'n troban de violetas...

(En Ramón l' ha dut fins á la porta.)

RAMON

Fássiho, fássiho. *(Tancant.)* Aixís te reventessis! Gracias á Deu qu'estich sol! *(Tornant á obrir.)* Salvador, Salvador.

SALVADOR

Que mana. Estich trayent la cópia.

RAMON

Que no deixis entrar més á aquest ximple.

Digitized by Google

SALVADOR

Si ja li havia dit que vosté no hi era. Sino que s' ha ficat aquí de revolada.

RAMON

M' ha fet acabar la paciencia.

SALVADOR

No tingui por qu' entri més.

RAMON

Enllesteix la cópia y te'n pots anar. Y que no'm destorbin que tinch molta cosa comensada, y voldria enllestirla. *(En Ramón está assegut prop de la taula.)*

SALVADOR

Aquí sobre té una carta. *(Surt Salvador.)*

RAMON

Bueno. *(Acaba d'escriure y agafa després la carta.)* De la Felicia. Si 'm va escriure ahir! *(La deixa sense obrirla)* Aquesta xicota 's torna pesada. Per tonterias estich!

ESCENA IV

PIA MUNDA, RAMÓN

PIA MUNDA, *obrint un xich la mampara.*

Tat!

RAMON

Qui hi ha? *(Malhumorat, escrivint.)*

Digitized by Google

PIA MUNDA, *obrint més.*

Que dona permis lo senyor advocat?

RAMON, *aixecantse molt alegre.*

La Pia Munda! Tu per aquí? Donchs qué passa?

PIA MUNDA

Com que no has vingut á dinar... Cóm hem quedat aquesta nit?

RAMON

Vina, dona, vina y asséute. *(No s' asseu.)*

PIA MUNDA

Saps qu' es molt amable 'l teu dependent? M' ha dit que ja 'm coneixia y m' ha fet entrar desseguida. *(En Ramón posa 'l baldó á la porta mampara.)* Tens un despaig molt bonich... Sino que jo te l' arreglaría més bé. No hi ha prou gust. No 'n sap.

RAMON

Qué hi trobas?

PIA MUNDA

Be, que marxém ó no marxém aquesta tarde?

RAMON

Aquesta tarde?... Pero si ja hi som á la tarde.

PIA MUNDA

Be, noy, be! Ab aquestas me surts? Cóm hem quedat, te dich?

RAMON

Que 'ns en aniríam, sí; pero...

PIA MUNDA

Veurás, cada dia 'm dius l' endemá, y á última hora 'm surts ab peros y ab peros... Ab aixó no vuy més inconvenients; y sino me 'n vaig, y...

RAMON, *rihent.*

Y qué, veyám, y qué?

PIA MUNDA

Y renyím.

RAMON

Embustera. Si no podém renyir may, may, tu y jo.

PIA MUNDA

Si no m' has deixat acabar. Y renyím fins... d' aquí una estona.

RAMON

Be, qué vols, vaja; que faré lo que vulgas; tot, tot lo que vulgas.

PIA MUNDA

Que 'm cumpleixis lo que m' has promés tantas vegadas. Que 'ns en aném á passar uns quants dias lluny d' aquí. Los dos sols, sense saber res d' aquest mon.

RAMON

Sí, sí: si fa temps que ho somnío, créume.

PIA MUNDA

Donchs no 'n parlém més; y cap al carril, corre.

RAMON

Pero... qu' ets boja? Que no saps que jo no puch aixís com aixís?... Que jo tinch molts compromisos?...

PIA MUNDA

Tu no més ne tens un de compromís.

RAMON

Molts.

PIA MUNDA

Un, un! Tu m' ho has dit cent vegadas: lo d' estimarme á mí sola.

Digitized by Google

RAMON

Estimarte á tu sola, sí. Ja ho saps: per tu, Pia Munda, soch capás...

PIA MUNDA

Sí, de res. Y veurás, no 'm fassis discursos. Déixam dir á mí: jo ja ho tinch tot llest; he anat á veure 'l pis d' en Pepet; li he pagat lo lloguer de tres mesos, y 'ls mobles... Te un piset, noy, qu' es un niu d' amor. Ab aixó ja 's pot casar quan vulga. Ara aném á nosaltres. Tu tens la dona á Ribas; en la carta d'ahir te deya que s' hi estaría quinze dias més, que tan á ella com á sa germana li provan molt. Ab aixó som lliures per uns quants dias. Aném.

RAMON

Es que he rebut una altra carta de la Felicia.

PIA MUNDA

Y no m' ho deyas? Qué vol?

RAMON

Ara ho sabrém: espérat.

PIA MUNDA

Veyám qué 't diu. Veyám, veyám.

RAMON, *mentres la obre.*

Tinch tres plets que 'm vé molt malament lo deixarlos, y per demá tinch senyalada una vista... que's tracta d' un divorci...

(Ella arronsa las espatllas. Va á pendreli la carta: ell no se la deixa pendre.)

PIA MUNDA

Llegeix, llegeix. Qué 't diu, veyám, qué 't diu.

(Quan ell comensava á llegir depressa y en veu baixa, ella li pren la carta.)

Digitized by Google

RAMON

Pero dona! Es de la Felicia!...

(Ofés de que li hagi pres.)

PIA MUNDA, *ofesa.*

Té, té. *(Rebregantli nirviosament al tornarli.)* Es de la Felicia! Més tonta jo que...

RAMON

Ja t' has enfadat! De qué t' has enfadat ara, veyám?

PIA MUNDA, *molt séria.*

De res. *(Ell va á llegir la carta, ella li priva.)* Es que s' ha d' acabar aixó; que jo no puch, no puch, no puch resistirho més. O la teva dona ó jo: que tu ja ho saps.

RAMON

Tú, tú y tú.

PIA MUNDA

Escolta: no 'n podrías arreglar un altre tu de divorci?

RAMON

Quin?

(Ell prova altra vegada de llegir la carta y ella li torna á privar.)

PIA MUNDA

El teu ab la teva dona.

RAMON

Jo divorciarme?!

(Ab cert despreci y disgust de que ella li digui.)

PIA MUNDA, *mirantlo fit á fit.*

Y per qué no?

(Pausa. Se quedan mirant fixos, callats.)

Digitized by Google

RAMON

Mentrestant no sabém si la Felicia ha mudat d' intent y pensa entornársen.

PIA MUNDA

Tens rahó, tens rahó. Llegeix, corre.

RAMON, *llegint.*

«Estimadíssim Ramón...»

PIA MUNDA, *pegant un cop al paper.*

Al grá, al grá! Pts! Estimadíssim!

RAMON

Si no llegeixo no sabrém...

PIA MUNDA

Mare de Deu, quina lletrota!

(Va llegint per sobre la espatlla d' ell.)

RAMON

»Estich molt preocupada y esperimento sensacions molt estranyas.»

PIA MUNDA

Cá!

RAMON

Es molt romántica. »Estich trista, y quan se fa fosch creix la meva tristesa, y 'm venen ganas de plorar...» *(Riu baix Pia Munda.)* No sé de qué rius ara.

(Molestat.)

PIA MUNDA

Perque tot això es mentida; qu' está molt alegra, que ja ho sé jo.

RAMON

Qu' has de saber tu!

PIA MUNDA

Ja ho sé jo, 't dich.

RAMON

Pts! »Desitjo que 'm vinguis á veure; perque tinch por de mí mateixa si m' abandonas tant. Fes un sacrifici y vínaten á Ribas á passar alguns dias ab mí.» *(Ab certa satisfacció.)* Ja ho veus.

PIA MUNDA, *seguint la lectura.*

»Si no vens creuré... *(Ell aparta la carta perque no llegeixi, mes ella li agafa la má per acostarse la carta.)* »Si no vens creuré que 'm vols deixar á la meva sort...»

RAMON, *llegint.*

»A la meva sort...» *(Ella segueix llegint baix, allargant lo cap per sobre la espatlla d'en Ramón.)* «Y faré un disbarat cualsevol...»

PIA MUNDA

Cualsevol, ab mayúscula! Ni sap escriure ni res! Qui deu ser aquest... cualsevol?

RAMON, *violent.*

Ja t' he dit que no m' agrada que te 'n riguis de lo que 'm diu la meva dona!

PIA MUNDA

Donchs jo me n' enrich! *(Riu rabiosa.)* D' ella y de tu! *(Torna á riure fort.)*

RAMON, *agraviat, plegant la carta.*

Ah! Deixemho corre.

PIA MUNDA

Sí, sí, deixemho corre. *(Rihent nirviosa.)* Y tu 't quedas ab la teva dona, que pera res te necessito. Ja te'n

Digitized by Google

pots anar á aixugarli 'l plor, que la pobreta no 's pot estar sola.

RAMON

Mireu, no 's poden aguantar aquestas cosas!

(Tirant furiós la carta sobre de la taula.)

PIA MUNDA

Sí, sí: ves, ves á distréurela tu, que no 's distregués ab un altre; que prou que 's veu qu' es una romántica de las que van lluny. Ja fará camí ja, que ja ho veig venir.

RAMON, *exaltantse.*

Be, calla! Que vuy que callis!

PIA MUNDA, *rabiosa, rient.*

Y sí que 'n fará 't dich. Si ja no l'ha fet tot, tot. Y si que l' ha fet tot lo camí, sí!

RAMON, *fora de si.*

Ara si qu' hem acabat, y per sempre!

PIA MUNDA

Per sempre, sí! Sí qu' hem acabat! No 'l vuy un marit que consenti!...

RAMON

Més bestia jo!... *(Anant cap á la porta mampara y treyent la balda. Ella riu.)* Vésten! Ja pots sortir desseguida!

(Després de dirli 's gira d' esquena á ella. Pia Munda 's queda parada. Pausa. Després corre á ell y'l gira pera mirarli la cara.)

PIA MUNDA

A mí? M' ho has dit á mí que me 'n vagi? A mí? M' has tret á mí de casa teva? Ets tu qui m' ho

Digitized by Google

ha dit? Ramón, Ramón?... *(Ell s' asseu y 's tapa la cara ab las mans.)* Está be! Está molt be! Ara ho veig clar tot; ara ho veig perque 'm volías. Pero consti qu' ets tu qui ha vingut darrera meu, qui m' ha perseguit á totas horas. Consti que si jo he faltat á la teva dona dihente lo que t' he dit, tu que hi tens obligacions ab ella, que jo no n' hi tinch cap, tu hi has faltat cada dia, tu la has insultada á cada hora dihentme que m' estimavas á mí, no més que á mí! Miserable! Vil! *(Plorant.)* Ab quin dret has vingut á ferme perdre la meva tranquilitat, á treurem aquest aburriment de viure que jo sentía? Perque jo, sí, aixó es veritat, jo he sigut una mala dona, una esposa dolenta; ho he sigut, sí. Lo meu marit era un home dignissim y jo encara no sé com va ser que 'm vaig cegar per un altre, com una cualsevol, y 'l pobre's va matar!... Y jo, que si m' hagués perdonat potser m' hauría alsat altre cop y hauría tornat á ser una dona honrada, vaig portar desde aquell dia 'l cástich á sobre, devant de tothom. Era la dona d' un que 's va pegar un tiro per ella; y ab las donas que portan un reclam com aquest tothom hi té dret; lo mon se creu que som de tothom nosaltres! Y tu t' ho vas dir quan me vas trovar; y enlloch de compadirme y deixarme passar ab respecte per la meva desgracia, m' has explotat pera tu, enganyantme vilment, emborratxantme de felicitat! Perque ho he sigut felís ab tu, no m' amago de dirho, felís, sí, sí, ab una felicitat que ja no se 'n pot desitjar més ni somniarne d' altra! *(Plora desesperada.)* Perque jo t' he estimat com no t' ha estimat ningú, ningú! Pobra de mí, que soch desgraciada! *(Plora llarch y amargament.)* Mes ara... *(Refentse rabiosa al mirar la carta qu'ella rebrega y rebat sobre la taula.)* Ara tot s' ha acabat, que m' has insultat, que m' has tret! Tot, tot s' ha acabat, qu' ara 'm

Digitized by Google

fas fástich, y sols mereixes despreci! Sí, sí, 'm fas fástich, me fas fástich!

(Corrent cap á la porta pera sortir.)

RAMON

Pia Munda, no! No te 'n vagis!

PIA MUNDA

Vés!; que tinch més dignitat que tu; encara més que tu!

RAMON, *agafantla.*

Espérat! Escóltam!

PIA MUNDA

Déixam anar! Déixam anar!

RAMON

Si no te 'n anirás!

PIA MUNDA

Sortiré! *(Ell se posa devant de la porta.)* Y 'm venjaré de tu! Sí, sí; qu'ets un cobart! Que m' has maltractat, cobart!

RAMON

Escóltam!

PIA MUNDA

Me venjaré! Me venjaré! Y 't morirás de rábia; que será horrorosa la venjansa!

RAMON

Sí, sí. No te 'n vagis!

PIA MUNDA

Y mira, Deu sap si ja m' he venjat á n' aquestas horas!

Digitized by Google

RAMON

Bueno, sí, bueno; tot lo que vulgas. Pero escóltam. Després te 'n anirás si vols, pero escóltam. *(Ella s' atura y acabará per caure asseguda en una cadira.)* Te vols venjar de mí, veritat? Vols venjarte forsa, forsa? Vols pendre una bona venjansa? Donchs fesho! Castigam! Fes de mí lo que vulgas; mes no te 'n vagis aixís! Que jo ja no puch viure sense tu, que tu ja ho saps! Que jo vuy que m' estimis!...

(Ell seguirá dihent.)

PIA MUNDA, *alsantse.*

Ah, no! Aixó no!

RAMON

... Y que 'm perdonis!

PIA MUNDA

No, jo no vuy res de tu!

RAMON

Jo vuy que'm perdonis, Pia Munda, de tot lo que t'he dit aquí, ara mateix! Perdónamho, sents? Perdónamho! Vols que t' ho demani de genolls? Cóm vols que t' ho digui!... Mánamho tu, y veurás si ho faré!

PIA MUNDA

Me venjaré! Me venjaré!

RAMON

Mira, escolta: jo t' ajudaré á que 't venjis. Sí, sí; fesho. Qué farém pera que 't venjis de mí? Dígaho, dígaho!

PIA MUNDA

Mira: ja estich serena. Adeu, ara.

(S' aixeca rihent dels propis pensaments de venjansa.)

Digitized by Google

RAMON

Oh, no te 'n anirás d' aquesta manera! Mira, mira com te tinch subjecta, perque tu ets la meva Pia Munda! La meva Pia Munda que 'm goberna, perque jo no soch res devant d' ella, ni vuy ser res qu' ella no ho vulga! *(Ell li té agafadas las mans y las hi acosta á la seva propia cara parlantli baix.)* Venjemnos! Venjemnos! Corre, corre!

PIA MUNDA

Escolta. Qué li farías tu... á la dona qu' enganyés al seu marit, que tingués un amant?

RAMON

Qué li faría?...

PIA MUNDA, *ab energía.*

Si tu fossis lo marit, qué li farías? Si ella tingués un amant? Si 'ls sorprenguessis?

RAMON

Pia Munda, per Deu!

PIA MUNDA, *insistint rabiosa.*

Qué li farías? Te dich qué li farías?

RAMON

Si ja ho saps! La mataría ó l' abandonaría per sempre. No, no: la mataría.

PIA MUNDA

Res més. Ja tot está olvidat per mí.

(Donant un pas cap á la porta.)

RAMON

No te 'n vagis!

PIA MUNDA

Sí, me 'n vaig: pero ab tu.

Digitized by Google

RAMON

Ah, gracias, gracias. Y escolta: jo no sé si la estimació que 't tinch es bojerìa ó no ho es; jo no més sé que t' estimo y t' estimaré á tu sola. Sempre, sempre, sempre á tu sola!

PIA MUNDA

Mes, aquesta carta...

RAMON

Te, te la carta; com tot. *(Esqueixantla y llensantla.)* Ja esta: qué vols ara?

PIA MUNDA

Lo que 'm tens promés. Anémsen uns dias de Barcelona.

RAMON, *mirant lo rellotje.*

Mira: son las sis... Ho deixaré tot, surti com surti.

PIA MUNDA

D' aqui una hora y mitja marxa 'l tren de Fransa.

RAMON

Vindré desseguida!

PIA MUNDA

Nos trobarém á la estació.

RAMON

Está dit.

PIA MUNDA

Per Deu no m' enganyis!

RAMON

May Pia Munda, may, que fins ara no ho veig quant t' estimo.

PIA MUNDA

Fins ara mateix, donchs.

Digitized by Google

RAMON

Fins ara. Adeu.

PIA MUNDA

Adeu, adeu. *(Surt ella ràpidament.)*

ESCENA V

RAMÓN, SALVADOR, TOMÁS

RAMON

(Tinch una hora escassa) *(Cridant.)* Salvador. Tomás. (Quina culpa 'n tinch jo si no me 'n puch estar d' aquesta dona!)

SALVADOR

La cópia ja está llesta. Vosté dirá si s' ha d' afegir...

RAMON, *cridant.*

Tomás. *(A Salvador.)* Mira: ab aqueixos papers... tu mateix, sents? En quant al plet d'en Truyllas, que s' ha de fallar demá passat, si es en contra que s' apeli. Enténs? Perque... *(Entra Tomàs de la esquerra.)* Si no has de venir quan te demano ja te'n pots anar de casa.

TOMÁS

Es qu' estava...

RAMON

Estavas, estavas! Ves, y ab l' Antonia arregléume la maleta, com l' any passat quan vaig anar á Madrid.

TOMÁS

Sí senyor, sí.

Digitized by Google

RAMON

Pero desseguida, que marxo d' aquí una hora.

TOMÁS

Qué vol que hi posém?...

RAMON

No ho sé, com l' any passat. Y correrás á avisar un cotxe.

TOMÁS

Sí senyor, sí. *(Surt per la esquerra.)*

SALVADOR

Qué se 'n va ara?

RAMON

Ara, d' aquí una estona.

SALVADOR

Es que te una junta aquí ab...

RAMON

Ja ho sé. Digas qu' he tingut d' anármen ab molta urgencia. Y que... *(Asseyentse y regirant papers.)*

SALVADOR

Per demá á la mateixa hora?

RAMON

No, no, que la tingan ab un altre.

SALVADOR

Que no será aquí demá?

RAMON

No.

SALVADOR

Y l' informe?...

Digitized by Google

RAMON

Tens rahó. Que aplassin la vista qu' estich malalt.

SALVADOR

Y sì diguessin...

RAMON

Qu' estich malalt te dich! Y á cualsevol que 'm demani, qu' estaré fora alguns dias.

SALVADOR

Recordis que 'l dijous fineix lo termini de...

RAMON

No sembla sino que t' hagis proposat mortificarme! *(Cremat cridant.)* Ara mateix me 'n vaig á Paris, per... per un plet molt important. Y encare que 'l mon s' enfonsi no tornaré fins d' aquí deu ó dotze dias!

SALVADOR, *molestat.*

Bueno, bueno. Está bé. *(En Ramón segueix escrivint.* Y... si convé escriureli, ahont?

RAMON

Home!... *(Cridant cremat.)* A la llista de correus! A la llista de correus!

SALVADOR, *ofés.*

Pássiho bé.

RAMON, *contrariat d' ell mateix.*

Pts. Ay! *(Sospirant.)* Salvador! *(Anantlo á trobar carinyós.)* Cúydat de tot, sents? Es una cosa... que... que me 'n haig d' anar alguns dias. (No hi ha més remey! Haig d' anarhi!) Estigat forsa per aquí casa: jo t' ho agrahiré molt, sents? Que tinch en tu tota la confiansa.

Digitized by Google

SALVADOR

No passi ánsia, que faré tot lo que hi sápiga, perque...

RAMON, *interrompentlo.*

Ja ho sé, ja ho sé. Dónam la má. Fins á la tornada.

SALVADOR

Donchs pássiho bé. *(Surt estranyat.)*

RAMON, *apart.*

(Ay, no me 'n recordava! Cuatre paraulas á la Felicia y 'm vindrá just lo temps.) *(Va á escriure.)*

TOMÁS, *de la porta esquerra.*

Senyoret.

RAMON, *tot escrivint.*

Ja está la maleta?

TOMÁS

Sí senyor.

RAMON

Y 'l cotxe? Está 'l cotxe?

TOMÁS

Es que... Es que la senyoreta ha arribat.

RAMON, *escrivint sense fixarshi.*

Quí es qu' ha arribat?

TOMÁS

La senyoreta que es aquí.

(Se la sent á dintre que renya á algú.)

RAMON

Qu' es aquí la Felicia? *(Tomás fa que sí ab lo cap.)* (Pero si no pot ser! Quina contrarietat més grossa!)

(En Tomás ha sortit per la esquerra.)

Digitized by Google

ESCENA VI

FELICIA, RAMON y TOMÁS quan s' indiqui. La Felicia entrará per la porta lateral encara ab vestit de viatje y sombrero.

FELICIA, *dintre, renyant.*

Es que no li han entregat la carta, perque hauría vingut á rébrem.

RAMON

(Y ara que faig!)

FELICIA, *entrant molt alegra.*

Y á tu no sé si 't fassi mala cara. Mireu qu' es prou!

(Ella l' abrassa.)

RAMON

Y per qué?

FELICIA

No venir á la estació, dolent!

RAMON

Ves qui s' ho havía de pensar!...

FELICIA

Si en la post-data t' ho deya! Estich més contenta de ser aquí altra vegada! Abrássam, home, abrássam! *(S' abrassan altre cop.)* Ara sí que ja no me'n aniré may més! May més!

RAMON

Veus? Me 'n alegro. *(Contrariat.)*

Digitized by Google

FELICIA

...Perque allá 'm venían unas caborias!... Sino que en agafant lo tren ja tot m' ha passat. Y àre no més penso ab lo meu Ramón, que tenía unas ganas de véuret!

RAMON, *no sabent qué dir.*

Y... la teva germana també deu haver baixat.

FELICIA

M' estimas forsa, Ramón? Forsa?

RAMON

Ves ab que surts ara!

FELICIA, *mirantlo fixo.*

Escolta: cóm es que 'm rebs d' aquesta manera?

RAMON

De quina manera? Content, es clar; sino que tu no te 'n adonas y ets molt variable, noya. Tan aviat que t' estarás á Ribas quinze dias més, com que te 'n cansas de cop y...

FELICIA

Y aixó perque he vingut, veritat?

RAMON

No, dona, no. Sino que devegadas no s' entén gayre la teva conducta. Y á la teva edat s' ha de tenir més seny. *(Malhumorat.)*

FELICIA

Qu' haurías volgut que m' estés á Ribas? Jo vuy que m' ho diguis clar, Ramón.

RAMON

Veurás, ja fa molt temps que som casats y tu no te'n fas cárrech; y jo estich forsa ocupat en assumptos que

Digitized by Google

son molt sérios. Mirat, ara mateix... *(Trayent bitllets de Banch d' un calaix y ficántsels á la cartera.)* Perque qui nó travalla, noya...

FELICIA

Que 't trovas malalt, eh?

RAMON, *malhumorat, frenétich.*

Ves, aixó es lo que m' enfada! Aqueixas cansonerías!

TOMÁS, *desde la porta lateral.*

Senyoret...

RAMON

Qué vols?

TOMÁS

Hi ha 'l cotxe. *(Se 'n torna.)*

RAMON

Sí, sí. *(Mira'l rellotje.)* Y que'm vindrá ben just.

FELICIA

Qué hi ha?

RAMON

Estigas ben contenta, sents? Y déixat de caborias. Jo sobretot y tothom soch lo teu marit, y sempre, encara que tinch molts mals de caps, á tu 't considero com una cosa qu' está per sobre de tot, perque es part de mí mateix. *(Carinyós y frenétich.)*

FELICIA

Qué vols dir?

RAMON

Que me 'n haig d' anar. *(Rient per forsa.)* Sí, sí, ara mateix; perque si m' aturo, perdré 'l tren.

FELICIA

Y no m' ho has escrit que te 'n anavas!

Digitized by Google

RAMON

Si ha sigut de cop y volta, dona.

FELICIA

Ahont te 'n vas?

RAMON

Ja t' escriuré. Me 'n vaig á París. Adeu, adeu.

FELICIA, *suplicant.*

Ramón, espérat á demá.

RAMON

Es cuestió de la carrera. Una junta d' un sindicat... Estigas tranquila, sent?

FELICIA, *abrassantshi.*

Donchs no ho vuy. *(Un xich resolta.)* No ho vuy que te 'n vagis.

RAMON

Felicia, tinch la resolució feta, y no consento...

(Un xich destemplat.)

FELICIA, *ab fermesa.*

No, no te 'n anirás; que jo no vuy que te 'n vagis!

RAMON

No 'm desesperis! Mira que no sé lo que 'm faig!

FELICIA, *corrent á posar lo baldó.*

Donchs nó y nó. *(Ferma.)*

RAMON, *amenassantla y retrocedint.*

Malehit sia!... No sé com me continch y no 't!...

FELICIA

Donchs m'está be. Vésten. Sino que al tornar ja no'm trobarás á n' aquesta casa.

Digitized by Google

RAMON

Deu de Deu, no 's pot aguantar aixó!

FELICIA

Saps perque me n' he vingut de Ribas? Perque hi havía un home que se 'n ha enamorat de mí, y m' ho ha dit tot, tot lo que 's pot dir á una dona, ho sents? Y jo he consentit en que m' ho digués, fins ahir, que he vist que ja l' escoltava massa. Y per aixó t' he escrit que vinguessis.

RAMON

Be, si; no 'n tinch de gelosía, no. Ja m' ho esplicarás á la tornada.

FELICIA

Donchs clar. *(Posantse devant de la porta.)* Que no vuy ser sacrificada per tu: que ja m' ho penso que te 'n vas á París ab una dona.

RAMON

Pero si no es veritat!

FELICIA

Donchs jo vinch ab tu. *(Ell se desespera.)* Mira: aixís com me trobo. No dius que 'l tren va á sortir? Donchs no 'ns aturém, corre!

RAMON, *no sabent qué dir.*

No, si... fins me penso que no hi seríam á temps.

FELICIA

Probemho. Hi ha 'l cotxe abaix.

RAMON

A mí la meva dona no 'm manará may; ni's ficará en los meus assumptos. Qué tantas cansons!

(Anant á sortir.)

Digitized by Google

FELICIA

Donchs ja que 'm deixas jo trobaré qui 'm reculli; que t' ho juro, mira, t' ho juro, tot lo que t' he dit de Ribas, es veritat; y t' ho juro que si ara 'm deixas pera anárten ab aqueixa dona que tens, jo faré com tu, y tindré un amant, un home que ja m' agrada, y que m' ha descubert qui ets tu! Y ara ja te'n pots anar, vésten!

RAMON

Es que tot aixó es mentida! Ningú s' ha atrevit á parlarte de mi, ni has deixat que 't diguessin lo que 'm contas!

FELICIA

Es tanta veritat com que jo faré ab tu lo que tu fassis ab mí. Estém llestos.

RAMON

Donchs ara ja no 'm moch! Y ara 'm dirás qui es aqueix home per esbravarmhi y bofetejarlo allá ahont lo trobi!

FELICIA

Jo? Jo ara me 'n vaig á casa ma germana!

RAMON, *enérgich.*

Felicia, que jo vuy qu' enrahonis!

(Ella riu desdenyós.)

Digitized by Google

ESCENA VII

PIA MUNDA, FELICIA y RAMON

PIA MUNDA, *desde dintre.*

Ramón!

FELICIA

Qui es que 't crida?

RAMON

No ho sé pas. Ningú.

PIA MUNDA, *picant á la mampara.*

Obra, obra!

RAMON, *á Felicia, que hi va.*

Ahont vas? Qué vols?

FELICIA

A obrir. Que no sents que 't cridan?

RAMON

Ja sortiré jo.

FELICIA, *á Ramón.*

Apártat, apártat!

(La Felicia obra la mampara quedant darrera d'ella.)

PIA MUNDA, *entrant resolta.*

Ja ha sortit lo tren. Te podía esperar!

RAMON

Pero si hi ha aqui...

PIA MUNDA, *al mateix temps qu' ell.*

No m' estimas, no...

(La mampara s' ha tancat depressa quedant Felicia visible y seguint ab la mirada desdenyosa á Pia Munda.)

RAMON, *no deixantla dir.*

La meva senyora...

PIA MUNDA

Ah.

RAMON

Comprench la seva contrarietat, sino que 'l plet se guanyará de totas maneras...

PIA MUNDA

Es que 'l plet... es per mi importantissim: es de vida ó mort...

RAMON

Sí, senyora, sí.

PIA MUNDA

Dispensim si...

RAMON

Pássiho be.

(Pia Munda saluda á Felicia ab lo cap, rabiosa, dissimulant ab prou feynas; y va cap á la porta.)

PIA MUNDA, *á Ramón.*

Pássiho be.

FELICIA

Ramón, mira, volia saber com... com se tenia un amant! Ara ja ho sé. Ja sé 'l camí.

RAMON

Felicia, per Deu!

Digitized by Google

FELICIA

Ara ja ho sé. Tu me n' has ensenyat. Espérat!

RAMON

Pero...

FELICIA

Espérat, espérat.

(Desprenentse d' ell y sortint per la esquerra.)

RAMON

(Quina desgracia!)

TELÓ

Digitized by Google

Acte tercer

Saleta de confiansa. Una porta al mitj y altra en un costat. Es al mati. Per la porta del mitj s' ha de veure, molt aprop, la de la escala.

ESCENA PRIMERA

PIA MUNDA, PEPET. Los dos asseguts devant d' una taula que té assobre papers y un tinter.

PIA MUNDA

Ves apuntant.

PEPET

Digas.

PIA MUNDA, *mirant uns papers.*

Al sastre... Aquí 'n veig tres de comptes.

Digitized by Google

PEPET

Vols dir? Veyám: me pensava... Sí, sí: son tres comptes. S' han de sumar.

PIA MUNDA, *llegintne un.*

Vuytanta cinch duros, cincuanta céntims.

PEPET, *escrivint.*

Vuytanta sis. *(A Pia Munda.)* N' hi poso vuytanta sis perque després al sumar ens embolicaríam.

PIA MUNDA, *per un altre.*

Aquest no més es de trenta duros.

PEPET, *apuntant*

Trenta.

PIA MUNDA, *per l' altre compte.*

Cincuanta sis duros, deu rals y vint céntims. També 'm sembla qu' es honrat aquest sastre: fins los céntims justos.

PEPET, *escrivint.*

Cincuanta set duros.

PIA MUNDA, *agafant altre compte.*

Ara, aquest. Doscents duros de blondas... Ahont son aqueixas blondas?

PEPET

Oh, ella se las ha endut també.

PIA MUNDA

Saps que la teva promesa no tenía gayres modos?

PEPET

Es un ángel; sino que... Tothom ne fa lo que 'n vol.

PIA MUNDA

Menos tu. Posa: doscents duros.

Digitized by Google

PEPET, *escrivint.*

Doscents.

PIA MUNDA, *ab altre paper.*

Un anell ab brillants... cuatrecents duros.

PEPET

Lo de promesa, saps?

PIA MUNDA

Pero si 'ls diners per l' anell ja te 'ls havía donat!...

PEPET

Oh, es que ab aquells diners, vaig pagar un deute que tenía... *(Ella va á replicar.)* De alashoras que tu 't vas pensar que m' havian regalat aquellas acas; y també 'm vaig comprar un *cordobés.*

PIA MUNDA

Posa: cuatrecents duros. *(Ell escriu.)* Y l' anell també se 'l deu haver endut.

PEPET

Aixó 't probará qu' encara som promesos.

PIA MUNDA

Ay, infelís!

PEPET

De totas maneras: més m' estimo que hagi fugit ara que en sent casats.

PIA MUNDA

Ay, sí, sí!

PEPET

Ja ho veus si es delicada. *(Petita pausa.)* Mes malament ha quedat ab lo teatro que ab mí; perque ab mí encare no hi tenía firmada cap escriptura.

Digitized by Google

PIA MUNDA

Bueno: ja t' ho pagaré tot aixó. Y t' embarcas avuy mateix, veritat?

PEPET

Sí, perque no hi puch estar aquestos primers dias á Barcelona, que tu ja ho sabs quinas bromas me fan. Que ella tenía més anys que jo! Es que tractantse d' art los anys no s' han de contar may; y més, que la veu d'ella es de lo que ella es: veu d' un ángel. Pts! Quins artistas! Que si havía tingut!... Que si tenia!.. Enveja; tot aixó es enveja. *Envidia soe*, que ella deya. *(Trayentse de la butxaca un paper rebregat mentres Pia Munda suma.)* Te, noya, te: are ja hi som. Afegimhi aquest.

PIA MUNDA, *natural.*

Un altre? *(L' afegeix á la llista.)*

PEPET

Es una... una *gira* á Vallvidrera ab la companyía... Per cert que va perdre un brassalet, y jo n' hi vaig comprar un per l' istil, venentme 'l xarret, que havía cambiat per aquellas hacas.

PIA MUNDA

De manera que hem quedat en que jo 't fassi vendre tots aquestos mobles y t' envihi 'ls diners, desdonant lo pis.

PEPET

Sí. Y féstels valer los mobles, que ja sabs que no s' han estrenat.

PIA MUNDA, *rihent.*

Faré com si fossin meus.

PEPET

Y no 'm tens malicia... per... perque 'm passan tantas desgracias?

Digitized by Google

PIA MUNDA

Jo 'l que voldría es que d' aquí en endevant fossis ben felís.

PEPET

Tant com tu, veritat?

PIA MUNDA

Jo no ho soch gayre; pero d' aquí á uns quants dias, potser no més que horas, ho seré molt de felís.

PEPET

Jo t' asseguro que també ho seré, perque m' ho conech que he nascut per comerciant. Mira; lo primer que compraré es un cargament de palla pera sombreros. Per això me 'n vaig á Florencia ab lo meu soci, que es més aixerit! Afigurat que una vegada 's va disfressar de capellá á Saragossa perque li volian badar lo cap, perque 's va inventar un gas ab un metxero... que no era tal gas, ni tal metxero, y á la primera caldera que va fer tot va anar enlayre! *(Pia Munda está distreta.)* Tu 'm dirás que pel sombrero de palla ja s' acaba l' estiu... Pero que no tornará l' estiu? Donchs nosaltres l'esperarém ab los sombreros á la má.

PIA MUNDA, *séria y distreta.*

Escriu desseguida que desembarquis.

PEPET

Creurías que avuy me semblas un' altra? Tota séria!...

PIA MUNDA

Es que estich molt amohinada. *(Alsantse.)* Y, francament, ja voldría que fossis fora.

PEPET, *natural.*

Bueno, bueno, 't deixo.

Digitized by Google

PIA MUNDA

Jo també tinch la meva empresa; y t' asseguro que no hauré d' esperar l' altre estiu, perque estich á punt d' enllestirho tot. *(Se sent obrir la porta del pis.)*

PEPET

Te, mira, un altre paperot. *(Se 'l treu també de la butxaca, rebregat.)* Ca, res: corbatas y pipas pel viatje... y tonterías que més val no parlarne.

PIA MUNDA

Déixal, déixal. *(Ell lo deixa sobre la taula.)*

ESCENA II

PIA MUNDA, ANTONIETA y PEPET

ANTONIETA

Ja soch aquí.

PIA MUNDA

Que t' ha dit en Rafel?

ANTONIETA

Que t' está molt agrahit, y que vindrá desseguida.

PIA MUNDA

Millor: aixís m' agrada. Enllestirho tot.

PEPET, *deixant altre paper á la taula.*

T' he deixat un altre comptet aquí sobre.

PIA MUNDA

Adeu, noy, y torna aviat,

Digitized by Google

PEPET

Ni 'm coneixerás d' elegant. Escolta...

PIA MUNDA

Ara ab la Antonieta ho tancarém tot y 'ns n' anirém cap á casa.

PEPET

Escolta: que no valdría més que aquestos comptes los pagués jo mateix...

(Pia Munda ni 'l sent. Va recullint los comptes.)

ANTONIETA

Sí, per quedarte 'ls diners una altra vegada. Sembla mentida! T' ha posat lo pis, t' ho paga tot, te dona dos mil duros pera que fassis negoci, y encare...

(Renyantlo.)

PIA MUNDA

Qué hi ha?

PEPET

Res, res. *(A Antonieta.)* Adeu reganyosa.

ANTONIETA

Perdut! Que la estás robant!... *(Pia no ho sent.)*

PEPET, *á Pia Munda.*

Adeu, adeu, bufona.

PIA MUNDA

Adeu, noy.

PEPET

Te, y te, maca. *(Li fa un petó á cada galta. Ella segueix molt preocupada.)* T' enviaré 'l primer sombrero que fem. *(Desde la porta.)*

PIA MUNDA

No t' estiguis de res. Sents?

Digitized by Google

ANTONIETA, *burlantsen.*

Y posa cotxe. Sents?

PEPET

A tu t' enviaré una escombra.

ANTONIETA

Ves, ves! *(Se sent tancar la porta de cop.)*

ESCENA III

PIA MUNDA y ANTONIETA.

PIA MUNDA

Es á dir que en Rafel vindrá desseguida?

ANTONIETA

Aixís m'ho ha dit. Perque, segons sembla, li interessa molt tenir una clau d' aquest pis. Pero 'm vols dir qué 't passa?

PIA MUNDA

Me passa, Antonieta, que aquí hont som, potser avuy mateix se decidirá la meva sort per tota la vida.

ANTONIETA

Sí? Qué hi ha?

PIA MUNDA

Y jo ho hauré fet tot. Jo. Los ximples s' han deixat portar com unas criaturas.

ANTONIETA

Qué vols dir?

Digitized by Google

PIA MUNDA

Mira: al fugirli la cantant á n' en Pepet me va acudir la idea de servírmen d' aquest pis. Y aquí será 'l daltabaix, que jo m' hauré sortit ab la meva. Y me 'n riuré d'ells; y de la societat, jo, jo, perque es una hipócrita. Ah, en Ramón! Ara 'l veurém, ara! Ell que m' ha fet patir horriblement tot aquest temps! Y á la seva dona la veurém també. Ah, com riuré jo! Ella que l'altre dia á casa seva me va tractar ab lo despreci de la esposa ultratjada; com si ella valgués més que jo devant del mon, y del seu marit! Ara ho veurém, ara, si valdrá més que jo devant d' en Ramón.

ANTONIETA

Qué pensas fer? Perque jo no t' entench.

PIA MUNDA

Mírat, mírat: al tornar de Ribas en Rafel ab la Felicia, tot ha anat seguint lo seu camí, ell al darrera d'ella, y ella deixantse enamorar, m' entens? Fins que las cosas s' han posat d' una manera, que 's veurán aquí mateix, aquí ahont som, ells dos, en Rafel y la Felicia. No sé si m' esplico ara.

ANTONIETA

Y es obra teva tot aixó? Y tu...

PIA MUNDA

Jo, jo; tot es obra meva. Jo he anat exaltant á la Felicia contra 'l seu marit; jo á n' en Rafel l' ne ajudat, l' he incitat, l' he llensat cap á n' ella, com una... d' aqueixas donas del ofici que 's cobran la procura.

ANTONIETA

Oh! Per Deu no rigas! No rigas! Y mira, aixó qu'estás fent es repugnant y 't fará arribar no sé ahont!

Digitized by Google

PIA MUNDA

Qué saps tu, qué saps tu d' aquestas cosas, si tu has sigut sempre de fusta.

ANTONIETA

Jo de tu m' armaría de valor y deixaría á en Ramón. *(Pia Munda riu.)* Perque al capdavall ne sortirás ab las mans al cap.

PIA MUNDA, *rihent.*

En Ramón? En Ramón quan ells dos siguin aquí vindrá á trobarlos, que jo li aniré á dir desseguida. *(Antonieta s' horroritza.)* Hi ha 'l cotxe abaix, veritat?

ANTONIETA

Sí: pero tu no ho farás aixó. No ho farás.

PIA MUNDA

Per qué no ho faré?

ANTONIETA

Perque aqueixa dona no t' ha fet res á tu.

PIA MUNDA

Me disputa en Ramón.

ANTONIETA

Hi té més drets que tu ab en Ramón. Los te tots.

PIA MUNDA

Ara ho veurém si 'ls té tots. Y si 'ls té que se 'n valgui. *(Se sent lo timbre de la porta.)*

ANTONIETA

Trucan.

PIA MUNDA

En Rafel es aquí.

Digitized by Google

ANTONIETA

No l' obro?

PIA MUNDA

Óbral. *(Dubta Antonieta.)* Que vuy que l' obris! *(Surt Antonieta.)* (Ah, en Rafel!)

ESCENA IV

PIA MUNDA, ANTONIETA y RAFEL.

RAFEL

Ja ho veu: tot marxa que no pot anar millor.

PIA MUNDA

Vindrá? N' está segur?

RAFEL

Ella m' ho ha promés formal. Vosté 'm va dir que podía disposar del pis desde avuy.

PIA MUNDA

Y que no me n' empenedeixo.

RAFEL

Gracias. Estich més emocionat!

(Mirantse de reull al mirall.)

PIA MUNDA

Es á dir que vindrá avuy mateix?...

(L'Antonieta entrará y sortirá de la escena diferentas vegadas.)

Digitized by Google

RAFEL

Está enamoradíssima de mí. Sino que m' ha costat més de donarli entenent!... Ja li he dit á vosté: es molt variable. Un dia 'm surt ab una cosa; l'altre dia al revés. Afiguris: quan menos me penso encare 'm surt ab que s' estima al seu marit.

PIA MUNDA

Ja ho sé, ja: també las havía ditas jo aquestas cosas.

RAFEL

M' ha fet prometre que en aquesta casa no hi hauría ningú.

PIA MUNDA

Ningú sino vosté. Y vosté... que sortirá ara ab nosaltres? Perque ab l' Antonieta 'ns en aném.

RAFEL

Ah, no,'m quedaré per no cridar la atenció...

PIA MUNDA

Es á dir que ara, ara mateix...

RAFEL, *per dissimular.*

Ab vostés tinch molta elocuencia. *(Aixugantse la suhor.)* Quina enveja tothom, quan se vaji sabent! No li sembla?

PIA MUNDA

Molta, molta.

RAFEL

Está furiosa contra 'l seu marit perque li va jurar ahir que ja havía renyit ab vosté per sempre; y á la nit ella mateixa 'l va veure quan entrava á casa de vosté.

PIA MUNDA

Donchs s' ho havía cregut, la bestia!

Digitized by Google

(S' ha de veure 'l neguit de Pia Munda pera descubrir en quina hora hi ha d' anar la Felicia.)

RAFEL

Pobreta! Pobreta!

(S' arregla 'l cabell devant del mirall.)

ANTONIETA, *á Pia Munda.*

Aném?

PIA MUNDA, *á Antonieta.*

L' hora, l' hora en que vindrá ella!

RAFEL

Jo desafío á cualsevol altre home á que 's guanyi la voluntat d' una dona tant guapissima y tant de bona societat. *(Mira 'l rellotje dissimuladament.)* Caramba, caramba!

PIA MUNDA, *que ho ha observat.*

Que té? Dubta que vingui: ja ho veig.

(Burlántsen.)

RAFEL

Miri si dubto que... *(Torna á mirar lo rellotje, satisfet. Rihent.)* Donchs se 'n va, eh?

PIA MUNDA

Sí, sí, Antonieta, depressa. *(Impacienta y rihent.)*

ANTONIETA

Aném.

PIA MUNDA, *á Antonieta.*

Se veurán ara. Corrém nosaltres.

RAFEL, *quan ja han sortit de la escena.*

Pássiho bé; y moltas gracias.

Digitized by Google

PIA MUNDA, *de mitja escala.*

Pássiho bé.

ANTONIETA

Pássiho bé.

ESCENA V

RAFEL, després de passejarse cantant á mitja veu.

RAFEL

Es clar, á la Pia Munda li convé desacreditar á la Felicia perque en Ramón no més la vulga á n' ella. Com si jo no las vegés aquestas traspasserías! *(Torna á cantar.)* Potser se pensa que jo 'm creuré que ho fa per l' amistat que 'm te per... perque jo era íntim del seu marit! *(Canta y després calla y mira 'l rellotje.)* Qu' estich emocionat! *(Pausa. Torna á mirar lo rellotje.)* Ja es, si passa no passa, l' hora. *(De cop.)* Puja algú. *(Ràpidament ab lo mocador s'espolsa 'l vestit després s' atura y 's queda escoltant.)* Res. Pero vindrá, vindrá, vaja si vindrá. *(Toca 'l piano ab una má sobre la taula sense dir paraula. Se treu lo mocador d' una butxaca y se 'l posa en un altra. Se queda pensatiu y després torna 'l mocador á la butxaca d' avans.)* No, no. *(Mira al sofá fixo y després hi acosta una cadira. S' hi repensa, y acaba per tornar la cadira al seu lloch. Insisteix en mirar lo rellotje. Se passeja depressa, s' agafa 'l cap entre las mans sacudintsel fort, s' asseu y 's deixa caure de costat, lo cos y 'l cap penjant. De prompte se sent un cop de timbre á la porta. Pega un bot.)* Ella! *(Corre á obrir.)* Ella es aquí!

Digitized by Google

ESCENA VI

RAFEL y RAMON

RAMON, *apartantlo violentment.*

Apartis! *(Entrant á la escena.)* (Ahont es? Ahont?)

RAFEL, *desde la porta.*

(Això si que...) *(Desconcertat.)*

RAMON

(No hi ha ningú. Potser...)

(Dubtant en passar á altra habitació.)

RAFEL

Qué se li ofería?

RAMON, *contenintse.*

Me coneix, veritat? Vosté 'm coneix?

RAFEL

Si senyor, d' un dia á casa de la...

RAMON

Está be, está be. (No ha vingut encare. N' estich segur.) *(S' asseu al sofá. Rafel está dret.)* Com vosté compendrá vinch á estarmhi molt temps en aquesta casa; moltas horas, encare que sigui á passarhi tot lo dia.

RAFEL

Vosté deu demanar per en Pepet. *(En Ramón no contesta.)* En Pepet ja no s' hi está en aquest pis;

Digitized by Google

avuy mateix marxa á Génova... Y que de segur que ja ha sortit lo vapor.

(Pausa llarga. En Ramón assegut respira com si s' ofegués no sentli possible amagar la emoció rabiosa que sent. En Rafel no sab qué fer: mira desesperat cap á la porta, tement que d' un moment á l' altre truquin.)

RAMON

D' aquest pis en disposa la Pia Munda, no es aixís?

RAFEL

Si senyor.

RAMON

Això mateix. Be, be: está molt be.

(Rihent y alsantse després rabiós.)

RAFEL

Y jo precisament quan vosté ha trucat anava á sortir.

RAMON

Sí? Vosté anava á sortir, eh?

RAFEL

Perque la Pia Munda ja no vindrá. Son las...

RAMON, *ab intenció.*

Jo també m'ho penso que no vindrá ningú. Sino que jo m' estaré aquí, ho sent?

RAFEL

Li ha dit á vosté que vindría la Pia Munda?

RAMON

Y á vosté? *(Pausa; Rafel no respón.)* A vosté sí, veritat? A vosté sí que li ha dit que vindría? *(Riu.)*

RAFEL

Jo ab lo seu permís me retiraré.

Digitized by Google

RAMON

Ah, no; vosté no se 'n anirá. Vosté s' estará aquí ab mí.

RAFEL

Ho sento molt, pero...

RAMON, *enérgich.*

Vosté s' estará aquí ab mí!... *(Fingint naturalitat.)* Fins que vingui la persona qu' esperém. Ah sí, sí. No 'ns en podém anar ni vosté ni jo. Això fora una acció de mal gust, de gent mal educada, una grossería!

RAFEL

Home, no sembla sino...

RAMON

Perque jo ja sé qué faría vosté si se 'n anava: se quedaría al carrer esperant la nostra visita, pera que no 's molestés pujant.

RAFEL

Jo 'm penso qu' estich ab lo meu dret fent lo que á mí 'm convinga, y que vosté no pot... *(Cridant.)*

RAMON

Calmis, calmis.

RAFEL, *cridant.*

Y que vosté no pot privarme á mí de fer lo que 'm dongui la gana.

RAMON

Que no cridi! Que no vuy que cridi! Vosté lo que vol, es que se 'l senti de la escala. No cridi, no cridi!

(L' ha agafat per un bras.)

RAFEL, *desféntsen.*

Déixim! Que 'm deixi!

Digitized by Google

RAMON

Te rahó, te rahó. Dispensim. No he tractat de molestarlo. Dispensim. *(Sempre ab energía reprimida.)* Y segui, segui, tingui la bondat de seure.

(En Rafel s' arronsa d' espatllas per lo que pot succehir, y s' asseu.)

RAFEL

Endevant: ja que s' hi empenya...

(En Ramón se treu un puro y l'encén. En Rafel, entretant, mira dissimuladament lo rellotje, manifestant alegría per creure que ella ja no vindrá.)

RAMON

Eh! *(Llensant lo puro y aixecantse.)* Sap que comensa á trigar la... Pia Munda? Y que potser s' ha rigut de... nosaltres, y no vindra?

(Sarcástich. Anantse també convencent de que no vindrá la Felicia.)

RAFEL

Si ja li he dit.

RAMON

Sino qu' es estrany una cosa. Sembla que vosté hauría d' estar contrariat de que no vinguéssin, y vosté está satisfet de que l' hagin enganyat, de que s' hagin burlat de vosté.

RAFEL, *ja més seré.*

Es que de qui s' han rigut es de vosté, fentli creure que jo esperava á la...

RAMON, *interrompentlo furiós.*

A la Pia Munda!

RAFEL, *un xich cohibit.*

Més li diré: jo li prometo á vosté, jo li asseguro que

Digitized by Google

es un error, que aqui hi ha una calumnia, perque no havía de venir ningú á trobarme.

(S' aixeca anant cap á n' ell.)

RAMON, *sense poderse contenir.*

Donas, cap; es clar! Homes, si! Un home com jo per ferlo malbé á vosté; per...

RAFEL

Jo li juro... per qué vol que li juri? *(En Ramón va á interromprel y s' atura ab satisfacció convensut ara de que no havia de venir la Felicia.)* Jo li juro, créguim, que no hi ha res de lo que vosté 's pensa.

RAMON

Y qu' es lo que 'm penso jo? Qué sap vosté? Qué 's creu vosté de mí? Infelís! Ximple!

RAFEL

No, sino vuy dir aixó. Vuy dir...

RAMON

Vosté lo qu' es, es un presumit; un tonto carregat d' orgull, dels que 's creuhen que tot lo mon es seu, y quan vé la ocasió 's callan com á cobarts que son, y no gosan á plantar cara!...

RAFEL

Don Ramón, no consento que...

RAMON

Y á mí qué se me 'n dona que vosté ho consenti!

RAFEL

Permétim.

RAMON

Y quina por de res me pot fer vosté á mí? Presumit! Brétol!

Digitized by Google

RAFEL, *plantantli cara.*

Donchs s' ha acabat, li dich!

RAMON, *fora de si.*

Y qui vol que li fassi cas á vosté?... *(Se sent lo timbre de la porta. Quedan parats l' un devant del altre, mirantse fixament. Pausa.)* Vagi á obrir.

RAFEL

No!

RAMON, *violent mes en veu baixa.*

Que vagi á obrir!

RAFEL

Que no! *(Repensanshi.)* Sí, sí: ja hi aniré jo.

RAMON, *repensantshi també.*

Ah, no! Que vosté li diría que se 'n vagi.

RAFEL

Jo, jo obriré.

RAMON

Apartis! Jo!

(Los dos volent apartar l' un á l' altre, han anat á la porta. En Ramón será qui obra.)

ESCENA VII

FELICIA, RAMON y RAFEL

FELICIA

Ah! Deu meu!

Digitized by Google

RAMON, *arrossegantla á la escena.*

Deu!... Oh Deu!...

RAFEL, *á Ramón.*

Escolti!... Jo li asseguro...

(En Ramón empeny á Felicia que cau sobre 'l sofá.)

RAMON, *á Rafel.*

Y vosté á fora desseguida!

RAFEL

Permétim...

RAMON, *sense deixarlo enrahonar.*

Ja 'l trobaré á vosté! A fora! A fora!

RAFEL, *á la porta.*

Escolti... Es que jo...

RAMON

A fora!

(Tirantlo escalas avall y tancant de cop la porta del pis.)

ESCENA VIII

FELICIA y RAMON

RAMON

Y tu!?... Y ets tu mateixa!? Tu, la qu' ets aquí!? Y has vingut per aquest home!? Jo t' haig de matar! *(S'ha tret un revólver, mes baixa 'l bras cap á terra.)* Aquí mateix; aquí mateix vas á morir! Aixécat! *(Se passa 'l revólver á la má esquerra y ab la dreta violentment*

Digitized by Google

alsará á la Felicia.) Que t' aixequis y enrahonis! Qu' enrahonis! Lo que havías de dir á aquest home dígamho á mí, á mí mateix, cara á cara! Que 't vuy sentir, que 'm vuy convencer de qu' ets tu mateixa! De que es la meva esposa la que es ara en aquesta casa! *(Ella s' escorra fins á quedar asseguda de cualsevol manera en una cadira.)* Ah, callas ara!? Mala dona!? Perduda!? Enrahona! Que jo vuy qu' enrahonis! *(Agatantla pel bras.)* Qu' enrahonis! Qu' enrahonis!

(Removentla.)

FELICIA, *resolta.*

No, no! Que jo vuy que 'm matis! *(En Ramón retrocedeix y s' amaga 'l revólver darrera seu.)* Que jo vuy que 'm matis! Que jo vuy que 'm matis!

RAMON

Ah, sí: 't mataré; que m'has enganyat com una cualsevol qu'ets; com una dona de carrer qu' es de tothom!

FELICIA

Sí, sí; jo, jo. Sino qu' encare no he sigut sino de tu; no més que de tu! Pero si no 'm matas ara *(Ell s' aparta.)* ho seré d' un altre! Mátam, mátam! Jo vuy que 'm matis!

RAMON

Calla!

(En Ramón, tot apartant lo revólver per por de no poderse contenir, posa la má ab ell sobre la taula, deixantlo en certs moments y en altres posanthi altra vegada la má assobre pera tornarlo á agafar.)

FELICIA, *desesperada sempre.*

Si ho seré, ho seré del que 'm vulga, del que vinga á trobarme!

RAMON

Calla! Que callis!

FELICIA

Estich boja, jo! Estich desesperada! M' estich morint rabiosa! Y he vingut aquí á trobar un home! *(Girantse ben de cara á ell.)* Sí, sí: jo, jo. *(Ell va cap á ella y s' atura per lo que sentirá.)* Que ab tu n' he aprés á no tenir conciencia y á ser una cualsevol, una, una...

(En Ramón precipitantse sobre d' ella li tapa la boca mitj escanyantla. Ella seguirá enrahonant quedant ell per últim abatut.)

RAMON

Cap més paraula! Cap més paraula!

FELICIA

Perque m' igualés á tu, perque 'm fes com tu mateix! Qué 'n tinch de fer jo de mí? Jo no soch ningú: se m' ha despreciat, se m' ha envilit, se m' ha llensat als peus d'una mala dona, d'una miserable! *(Plorant llargament.)* Que ella sí que ha sigut de tothom; sino que aixó á ella la honra! À ella, la que tu respectas, perque tu del nostre llit n' hi farás un altar per ella!

RAMON

No, aixó no! Y que saps tu del mon, ni com es, ni lo que bull pel pensament dels homes! Jo sempre t' he estimat á tu, desventurada! Será d' una altra manera; pero sempre, sempre t' he volgut ben pura; y hauría donat tot lo que tinch perque no haguessis sapigut may aqueixa miseria de la meva vida!... Ah, sí: perque tu eras part de mí mateix: aquí dintre, aquí dintre. *(Per son pit.)* Ho he entregat tot á una altra dona, sí, sí... menos un sentiment molt íntim que no sé qu' es, ni com es, y qu' es lo calor de casa meva, y

Digitized by Google

estava tancat en las parets de casa nostra, ahont, encara que sían morts los meus pares y germans, los hi trobava sempre, y jo 'ls respirava al teu voltant, y tot alló era honrat y sant, com si 'ls pares me besessin á mí y m' afalaguessin! *(Mitj plorant rabiós.)* Sino que tu no 'm comprens! Cóm m' ha de compendre una dona com tu! Cóm m' ha de compendre!

FELICIA

Y ahont ho podía trobar jo á casa nostra tot aixó que 'm dius ara!? Ahont m' ho feyas veure tu si no hi eras!? Si m' estava jo sola, ab fret per tot, sentintme ridícola á mí mateixa; trobant en tos passants rialletas desvergonyidas y en la cara del servey la compassió humillant!...

RAMON

Mes jo tornava cada dia ab remordiments nous quan m' acostava! Venía patint per tu, volent acabar aquella vida!

FELICIA

Tu? Sí tu no tornavas sol! Qué havías de venir sol! Si tu t' ajeyas ab ella al nostre llit, que hi duyas las sevas abrassadas, ofegantme ab perfums d' aquella dona que eran matzinas per mí! Ah, fes lo que vulgas. Ja tot está acabat, tot, tot entre nosaltres!

RAMON, *desesperat.*

Tu ho has volgut, tu, desgraciada; que 't perts y m' estás perdent á mí, perque jo ara sí qu' estich perdut per tota la vida!

FELICIA, *plorant.*

Mira: á casa... teva, hi trobarás una carta en que 't dich que á casa... vostra, perque tu li durás á aqueixa dona!...

Digitized by Google

RAMON

Oh, may, may, primer morir!

FELICIA

Llegéixla, llegéixla, y ja ho veurás que al deixarte encare soch prou infame pera escríuret, jo, la despreciada, dihente que t' estimo, que 'm voldría matar y no tinch forsas sino per venjarme! *(Plorant desesperada.)* Sort per tu que quan ho llegeixis ja no 'n farás cas, perque t' estarás ab aqueixa lladra!

RAMON, *molt digne.*

Surt d' aquí, desseguida. Ni una paraula més, que tu no saps ahont te trobas! *(Ella s' arronsa d' espatllas.)* Saps ahont es aquí? Saps qui t' ha conduhit aquí, desgraciada? Donchs aqueixa dona, que tot això es de la Pia Munda.

FELICIA

De la Pia Munda! Soch á casa d' aqueixa dona? Oh, quin fástich!

(Va á fugir; en Ramón dubta en seguirla. La porta de la escala s' havia obert sense fer soroll feya un instant, donant pas á Pia Munda que de cop no es vista ni de Felicia ni d' en Ramón.)

ESCENA IX

PIA MUNDA, FELICIA y RAMON

FELICIA, *á la porta de la escena.*

Aqueixa dona! Aqueixa dona aquí! *(Retrocedint.)*

Digitized by Google

RAMON, *ofés.*

Qué vols? Per qué has vingut?

PIA MUNDA, *ab gran emoció.*

M' he cansat d' esperarte y 't vinch á buscar.

FELICIA

(Oh, Deu meu!)

RAMON, *ab ira reprimida.*

Surt d' aquí!... Fesme 'l favor!...

PIA MUNDA

M' has jurat que si la trobavas aquí... *(Ell la vol fer callar.)* ab un amant vindrías per sempre.

RAMON

Que callis!

FELICIA

Ara ho veig, ara! *(Va seguint tot molt ràpit.)*

RAMON

Tu has tramat tot aixó!

PIA MUNDA

Pero ella ha vingut.

FELICIA, *á Pia Munda.*

Y vosté ab quin dret?...

PIA MUNDA

Pregúntili á n' en Ramón.

RAMON, *á Pia Munda.*

Que 't dich que surtis!

PIA MUNDA

Jo soch á casa meva. Y aquesta senyora m' ha vingut á tornar la visita. *(Rihent rabiosa.)*

Digitized by Google

FELICIA

Mentida! Mentida!

(En Ramón fa callar á Felicia y també á Pia Munda.)

PIA MUNDA

Sino que jo vaig anar per tu al teu despaig, y ella s' ha dut companyia.

RAMON, *amenassador.*

Pia Munda!

FELICIA

No, no la vuy veure! *(Anant cap á la porta.)*

RAMON, *ab odi á Pia Munda.*

Surt, surt, Felicia.

PIA MUNDA, *á Felicia.*

Vágissen ab l' amant.

FELICIA, *encarantse ab Pia Munda.*

Quí parla d' amants!? Vosté, que 'm roba al meu marit, que era meu, meu! *(Plora rabiosa.)*

PIA MUNDA, *rihent fort.*

Al marit no se 'l plora: se 'l sap tenir ó se 'l pert. Vagi, vagi, que está en ridícol.

RAMON, *á Felicia.*

Surt! Que surtis! *(Desesperat.)*

FELICIA, *retrocedint més.*

Era meu en Ramón! M' ho va jurar al altar, devant de Deu!

PIA MUNDA

També m' ho ha jurat á mí: Deu es per tot!

RAMON

Aném! Aném!

(Enduyentse á Felicia per un bras cap á la porta.)

Digitized by Google

FELICIA, *desesperada.*

Ah, sí! Aném!

PIA MUNDA

Tu no, Ramón! Tu no!

RAMON

Jo sí. Jo també ab ella. *(Pia Munda s' hi vol abrassar.)* Déixam!

PIA MUNDA, *á Ramón suplicant.*

Tu 't quedas ab mí, qu' ets meu!

FELICIA, *no deixántsel pendre.*

Ramón! Ramón!

RAMON, *á Pia Munda.*

No, que ara conech qui ets. Tot s' ha acabat entre nosaltres!

PIA MUNDA, *privant lo pas á Ramón.*

Pietat! Per Deu, pietat!

FELICIA

Apartis!

RAMON, *á Pia Munda.*

Pas, pas te dich! *(A Felicia.)* Vina!

(Volent fer sortir á Felicia.)

PIA MUNDA

Si no 't deixa l' ofegaré! *(Rabiosa, boja.)* La mataré!

(En Ramón priva de que Pia Munda 's llensi sobre Felicia.)

FELICIA

A mí? Matarme á mí? Si la morta es vosté! A mí 'l meu marit m' ha salvat y jo 'm redimiré! A vosté 'l

Digitized by Google

seu marit al matarse ell, tirá contra vosté. Jo he quedat viva; á vosté la van matar. Vosté es morta! Es morta!

PIA MUNDA, *aterrada, retrocedint.*

Morta! Jo, morta!

FELICIA, *sortint.*

Aném, Ramón! *(S' hi ha agafat del bras.)*

RAMON, *sortint.*

Aném!

PIA MUNDA, *ab crit de l' ánima.*

Ramón, Ramón de la meva vida!

RAMON, *desde la porta.*

May més! *(Pia Munda va á corre darrera d' ells.)*

FELICIA, *girantse al sortir.*

Quédat, lladra!

PIA MUNDA, *tornant enrera.*

Tot s' ha acabat! Tot s' ha acabat! *(Topa ab la taula y al posarhi las mans assobre troba 'l revólver.)* Ah! *(Acudintli la idea de matarse.)* Que jo soch morta? Donchs morta!

(Se dispara un tret de revólver y cau morta á terra.)

TELÓ

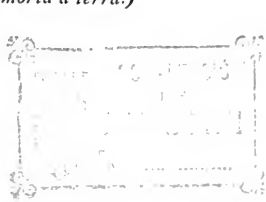

Digitized by Google

Digitized by

Digitized by Google

Digitized by Google

BC Biblioteca de Catalunya
C-RJJ0
1001260122
Top
Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Digitized by Google

OBRAS DRAMÁTICAS DEL MATEIX AUTOR

	Pessetas.
GALA PLACIDIA (2.ª edició) tragedia en tres actes.	2
JUDIT DE WELP tragedia en tres actes.	2
LO FILL DEL REY » » »	2
MAR Y CEL (4.ª edició) tragedia en tres actes . .	2
REY Y MONJO tragedia en tres actes.	2
LA BOJA » » »	2
L' ÁNIMA MORTA » » »	2
EN PÓLVORA drama » »	2
JESÚS DE NAZARETH tragedia en cinch actes. . .	2
MARÍA ROSA drama en tres actes	2
LAS MONJAS DE S. AYMAN drama en quatre actes.	2
LA FESTA DEL BLAT drama en tres actes. . . .	2
TERRA BAIXA drama en tres actes..	2
MOSSEN JANOT » » »	2
LA FARSA comedia en tres actes.	2
LA FILLA DEL MAR drama en tres actes. . . .	2
ARRÁN DE TERRA » » »	2
LA SALA D' ESPERA comedia en un acte. . . .	1
LA BALDIRONA » » »	1
MESTRE OLAGUER monólech.	0'50
MORT D' EN JAUME D' URGELL monólech. . .	0'50

Aquestas obras se venen á Barcelona en la Administració de *La Renaixensa*, Xuclá, 13, baixos y en las principals llibrerías.

POESÍAS D'ANGEL GUIMERA

AB UN PRÓLECH DE

JOSEPH YXART

y profusió de dibuixos en varietat de tintas

PER

J. LL. PELLICER Y A. FABRÉS

Punts de venda: Administració de Joan Almirall, Princesa, 16, y en las principals llibrerías.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google